

СУСПІЛЬСТВО І ЦІННОСТІ

КОЛЕДЖІ та
УНІВЕРСИТЕТИ
У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ

Листопад 2005

Державний департамент США / Бюро міжнародних інформаційних програм

Суспільство і цінності

Редактор.....Майкл Сейденстрікер
Відповідальний редактор.....Робін Л. Єгер
Редактори.....Майкл Фрідман
Розалі Таргонскі
Фахівці з підбору довідкової інформації.....Марі Енн Гембл
Кеті Шпігель
Дизайн обкладинки.....Дайан Волвертон
Фоторедактор.....Енн Монро Джекобс

Видавець.....Джудіт С.Сігел
Старший редактор.....Джордж Клак
Головний редактор.....Річард В. Гакебі
Технічний директор.....Крістіан Ларсон
Помічник технічного директора.....Кло Елліс
Редколегія.....Александр С. Фельдман
Джеремі Ф. Куртін
Кетлін Дейвіс
Кара Галлс

Переклад на українську мову.....Леся Батурська
Редактор українського перекладу.....Оксана Левчун

Райан Мак-Вей/Taxi/Getty Images

Бюро міжнародних інформаційних програм Державного департаменту США публікує електронні часописи за п'ятьма тематичними напрямками під загальним логотипом "eJournal USA". Це такі журнали, як «Економічні перспективи», «Світові проблеми», «Питання демократії», «Нагальні питання зовнішньої політики» та «Суспільство і цінності», де висвітлюються основні питання, які стоять перед Сполученими Штатами й міжнародною спільнотою, а також американське суспільство, його цінності, погляди й інституції.

Щомісяця виходить один новий часопис англійською мовою, який потім перекладається французькою, португальською, російською та іспанською мовами. Окремі випуски також перекладаються арабською, китайською та іншими мовами. Кожен часопис каталогізується за томом (кількість років публікації) і числом (кількість номерів, що виходять друком протягом року).

Думки, висловлені в часописах, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США. Державний департамент США не відповідає за зміст чи постійну доступність Інтернет-ресурсів, посилання на які подають журнали; така відповідальність лягає тільки на видавців цих сайтів. Статті, фотографії та ілюстрації, вміщені в журналах, можна відтворювати і перекладати поза межами Сполучених Штатів, за винятком тих випадків, коли вони мають чіткі обмеження щодо авторського права. У такому разі слід отримати дозвіл власників авторських прав, зазначених у часописі.

На сайті Бюро міжнародних інформаційних програм <http://usinfo.state.gov/pub/ejournalusa.html> ви можете знайти поточні та попередні випуски часописів у кількох електронних форматах, а також перелік часописів, що готуються до випуску. Просимо надсилати коментарі до Посольства США у вашій країні або до редакції на таку адресу:

Editor, eJournal USA
IP/PUBS
U.S. Department of State
301 4th Street SW
Washington, DC 20547
United States of America
Електронна пошта: eJournalUSA@state.gov

ЛАСКАВО ПРОСИМО

Заступник Державного секретаря Карен Г'юз

Пропонуємо вам ознайомитися з новим номером електронного часопису США. Дякуємо за ваш інтерес до вищої освіти в Сполучених Штатах Америки – чудовому місці для отримання освіти і здобуття знань. Минулої осені мій син розпочав навчання в коледжі, тому я знаю, який це цікавий період для студентів та їхніх сімей. Що б ви не хотіли вивчати, де б ви не хотіли отримати освіту – чи то у великому, чи в малому, або ж у середніх розмірів навчальному закладі – ви знайдете у США справді необмежені можливості. Сподіваємось, що наш журнал допоможе вам зробити перші кроки у цьому напрямі.

Можливість здобути освіту є лише одним із аргументів на користь вибору навчання в США. Тут студенти мають свободу інтелектуального пошуку, політичної полеміки та відкритого релігійного і художнього самовираження. Навчання у вузах цієї країни сприяє зміцненню дружби та взаєморозуміння між студентами різних країн і культур.

Майже всі коледжі та університети США тільки виграють від внеску іноземних студентів. Понад 565 000 студентів із 190 країн навчалися у 2004–2005 навчальному році у вузах США. Багато американських університетів заохочують студентів розширювати горизонти знань і особисто знайомитися з багатством інших культур, брати участь у програмах поїздок за кордон і навчання в інших країнах.

Сподіваємось, що цей номер електронного часопису допоможе вам ухвалити рішення стати представником наступного покоління іноземних студентів, які здобудуть освіту в США. Із задоволенням чекаємо нагоди привітати вас у нашій країні.

Карен Г'юз
Заступник Державного секретаря США з питань
громадської дипломатії та зв'язків з громадськістю

ВСТУП

Маргарет Спеллінгс Міністр освіти США

Міністр освіти США Маргарет Спеллінгс

Хочу подякувати вам за інтерес до американської системи вищої освіти. Ми пишаємося нашими університетами та коледжами. Вони дають освіту наступному поколінню світових лідерів.

Щороку до США приїздять на навчання сотні тисяч студентів з усього світу. Іноземні студенти вносять певну специфіку в систему освіти, збагачуючи студентське життя в коледжах.

В Америці вища освіта має свої особливості порівняно з іншими країнами. В США система освіти значною мірою децентралізована, що сприяє можливості широкого вибору місця отримання освіти – від великих університетів до місцевих коледжів, професійно-технічних училищ і технікумів. Незважаючи на те, що Департамент освіти США підтримує й фінансує вищу освіту, він не є центральним органом управління. Здебільшого коледжі й університети функціонують як самоврядні установи і мають значну незалежність і свободу.

Цього року моя старша донька почала навчатися на першому курсі коледжу. Мені було прикро, що вона залишає домівку, але, водночас, це був той момент у житті,

коли я відчула гордість. Я хочу, щоб усі батьки мали змогу відчувати таку саму гордість. Одним із основних пріоритетів Департаменту освіти є розширення можливостей. Ми вважаємо своїм завданням надання фінансової допомоги якнайширшому колу студентів, щоб вони здійснили свою мрію про отримання вищої освіти.

Нещодавно я створила нову комісію, покликану допомогти нам розробити національну стратегію щодо надання ширших можливостей у галузі вищої освіти. В умовах сучасної глобальної економіки найкращі робочі місця віддають найкваліфікованішим працівникам. Близько 80% робочих місць у галузях, що найшвидше розвиваються, вимагають освіти, вищої за середню. Отже, як ніколи раніше, важливо сьогодні мати вищу освіту.

У цьому номері ви знайдете короткий огляд найрізноманітніших можливостей здобуття вищої освіти в США. Сподіваюсь, він буде корисним, а якщо у вас з'являться додаткові питання, дуже раджу відвідати веб-сайт <http://www.educationunsa.state.gov>.

ПРО ЦЕЙ ВИПУСК

Американські університети і коледжі, серед яких можна знайти різноманітні типи закладів і практично необмежений набір програм і спеціальностей, відображають різноманітність, толерантне ставлення до представників різних культур і прагнення до вдосконалення – все те найкраще, що загалом властиве країні. За допомогою цього часопису потенційні іноземні студенти, їхні батьки й консультанти зможуть ознайомитися з американською системою вищої освіти, з навчальним процесом і студентським життям в американських коледжах та університетах.

Студенти, які вивчають складний курс з хімії або набувають досвіду практичної роботи на стажуванні, підвищують свій освітній рівень шляхом дистанційного навчання чи використовують розширені курси і джерела знань, що їх пропонує Інтернет, або ж намагаються набутти майстерності на курсах, пов'язаних із мистецтвом, – усі вони в Сполучених Штатах можуть знайти програми й заклади, які дадуть їм змогу реалізувати свій потенціал.

Система вищої освіти в США не є загальнонаціональною, чим і відрізняється від більшості інших систем. Конституція США залишає за штатами всі ті функції управління, які конкретно не охарактеризовані як федеральні. Тому в більшості випадків штати несуть відповідальність за відкриття університетів та інших закладів вищої освіти, за управління ними та регулювання їхньої діяльності.

Штати дають дозвіл на створення навчальних закладів, але не акредитовують їх і не гарантують якості їхньої діяльності. Натомість акредитацією займаються приватні некомерційні організації. Одну із вставок присвячено цій темі.

У часописі описано різні види вищих навчальних закладів, після чого подано статті, що ширше висвітлюють специфіку окремих університетських програм, які роз'яснюють, що таке «спеціалізація», яким є студентське життя, який стиль навчання в Америці. Для поліпшення сприйняття інформації в журналі розміщено численні фото та пропонується посилання на відеоматеріал. Ми також надаємо інформацію про джерела для студентів, яким потрібна допомога у виборі коледжу, написанні заяв і забезпеченні

фінансування освіти в США. Консультаційні центри з питань освіти, які діють у рамках програми «Освіта в США», та їхній веб-сайт (<http://educationusa.state.gov/>) – найкорисніші ресурси у цьому випадку. Ми рекомендуємо потенційним іноземним студентам та аспірантам починати процес подачі заяв принаймні за рік до кінцевого терміну прийому документів, із тим, щоб отримати й подати всі необхідні документи про вивчені курси й одержані оцінки, а також пройти необхідні тести.

Коли ми займалися випуском цього числа електронного часопису США «Суспільство і цінності», нам постійно нагадували, наскільки важливий для студентів досвід навчання у коледжі. Всі без винятку наші співрозмовники пропонували написати про їхній коледж або про коледж, у якому вчиться чи вчився хтось із членів їхньої родини. Навіть через багато років особисті зв'язки, які виникають у студентську пору, є важливим нагадуванням про ту роль, яку відіграє досвід навчання в період становлення особистості, розв'язання складних інтелектуальних завдань, пошуку спільності інтересів і поглядів.

Ми високо цінуємо активну підтримку, надану цьому проекту десятками коледжів, університетів та освітніх закладів, які надсилали нам інформацію, фотографії і статті. Вони допомогли нам змалювати якнайповнішу картину вищої освіти в США. Однак не слід сприймати використану нами інформацію як особливе схвалення якогось окремого освітнього закладу чи організації.

Випуск цього часопису було приурочено до проведення Міжнародного тижня освіти – спільної ініціативи Державного департаменту США та Департаменту освіти США, що мала на меті сприяти виконанню програм, які краще готували б американців до умов глобальної економіки та заохочували майбутніх лідерів інших держав отримувати освіту, здобувати знання і обмінюватися досвідом у США.

Редактори

СУСПІЛЬСТВО І ЦІННОСТІ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ США/ЛИСТОПАД 2005/ТОМ 10/ЧИСЛО 2

www.usinfo.state.gov/journals/journals.htm

Коледжі та університети США

i Ласкаво просимо

КАРЕН Г'ЮЗ, заступник Державного секретаря США з питань громадської дипломатії та зв'язків з громадськістю

ii Вступ

МАРГАРЕТ СПЕЛЛІНГС, міністр освіти США

iii Про цей випуск

Типи навчальних закладів

4 Публічні університети в Сполучених Штатах

РОБЕРТ Г. БРУЇНІКС, президент університету Міннесоти
У типовому університеті штату навчаються десятки тисяч студентів та пропонуються сотні курсів.

6 Що таке великий приватний університет з науково-дослідницькою базою?

ДЖЕЙМС В. ВАГНЕР, президент університету Еморі
Доступність коштів з приватних фондів дає приватним університетам можливість займатися сміливими науковими пошуками в нових напрямках.

8 Громадські дворічні коледжі США: шлях до вищої освіти для багатьох

ДЖОРДЖ Р. БОГГЗ, президент Американської асоціації громадських дворічних коледжів
Дворічні коледжі – це приваблива альтернатива для тих, хто хоче продовжувати навчання неподалік від місця проживання, зекономивши при цьому кошти.

10 Поглиблення різноманітності: незалежний сектор вищої освіти США

РІЧАРД ЕКМАН, президент Ради незалежних коледжів
У невеликих приватних коледжах навчання відбувається в обстановці тісної взаємодії студентів і викладачів.

12 Вищі навчальні заклади, де переважають представники національних меншин

У цих коледжах особлива увага приділяється студентам – представникам національних меншин, у тому числі афроамериканцям, латиноамериканцям та американським індіанцям.

15 Через 50 років після «справи Брауна»: чому традиційно афро-американські коледжі та університети потрібні й досі

БЕВЕРП ДЕНІЕЛ ТЕЙТУМ, президент коледжу Спелмана
Викладач розповідає про унікальну роль таких навчальних закладів у питаннях формування самосвідомості афро-американських студентів.

17 Релігійні коледжі

ПРЕПОДОБНИЙ ДЕВІД М. О'КОННЕЛЛ, президент Католицького університету Америки
У релігійних навчальних закладах професура переконана, що навчання в умовах віри збагачує вищу освіту.

20 Спеціальні вищі навчальні заклади

МАЙКЛ ДЖЕЙ ФРІДМАН, працівник Бюро міжнародних інформаційних програм Державного департаменту США
Коледжі, які надають великої уваги викладанню курсів, пов'язаних із мистецтвом, бізнесом чи військовими науками, слугують прикладом навчальних закладів із спеціалізованими програмами навчання.

Вставка: Класифікація коледжів. Найкращі навчальні заклади Америки. Провідні програми вивчення бізнесу і технічних наук. Навчальні заклади «Ліги плюща». «Освіта в США». Відзначаємо Міжнародний тиждень освіти.

26 Фото: Студентське життя

Погляд зблизка

31 Програми вивчення міжнародних відносин у Пенсильванському університеті

Майкл Джей Фрідман, працівник Бюро міжнародних інформаційних програм Державного департаменту США
Міждисциплінарна програма готує студентів до роботи в будь-якій частині світу.

Вставка: *Короткий огляд акредитації вищих навчальних закладів США*

33 Іноземні студенти знаходять новий дім і перспективні глобальні цілі

Річард Голден, колишній директор зі зв'язків з громадськістю в коледжі Ерлгем

Студенти з Афганістану та Кенії розповідають про своє життя і плани.

35 Праця на благо громадськості

Робін Л. Єгер, працівник Бюро міжнародних інформаційних програм Державного департаменту США
Багато коледжів надають можливість студентам виявити себе у сфері обслуговування, в добровільних акціях, підтримуючи місцеве населення, – таким чином студенти одержують практичні навички служіння людям і спілкування з ними.

38 Різноманітні можливості отримання освіти на прикладі семи конкретних коледжів

Резюме доповіді, підготованої працівниками посольств США – громадянами інших країн, про освітні можливості для іноземних студентів у сімох коледжах США.

Як працює система

42 Вибір основної спеціалізації в коледжі

Лінда Тобащ, директор студентської служби Інституту міжнародної освіти

Спеціаліст дає практичні поради студентам коледжу, як правильно визначити сферу освітніх інтересів.

Вставки: *Вибір спеціалізації та вибір інтересів. Навчальний рік. Вимоги до отримання ступеня бакалавра. Веб-сайти в Інтернеті.*

ВІДЕО ОН-ЛАЙН

ЩО ЗНАЧИТЬ БУТИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТОМ В АМЕРИЦІ

Фрагменти відеофільму Дармутського коледжу розповідають про перші місяці навчання іноземних студентів у США.

<http://www.usinfo.state.gov/journals/itsv/1105/ijse/ijse1105.htm>

50 Заняття в аудиторіях протягом перших чотирьох років навчання

Лінда Тобащ, директор студентської служби Інституту міжнародної освіти

Автор розповідає про те, чого чекають від студентів у коледжі, та про ті курси, які вони вивчатимуть.

Вставка: *Система оцінювання знань*

53 Вартість навчання в Сполучених Штатах

ІНОЗЕМНІ СТУДЕНТИ, ЗАЦІКАВЛЕНІ У ФІНАНСУВАННІ ЇХНОЇ ОСВИТИ В США, МАЮТЬ ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ.

Вставка: *Оплата навчання та інші витрати порівняно із загальними витратами на вищу освіту*

Схема: *Типовий бюджет навчання у коледжі*

56 Можливі джерела фінансової допомоги

Мартіна Шульце, спеціаліст з питань культури Генерального консульства США в Гамбурзі, Німеччина

Фінансова допомога доступніша для аспірантів, ніж для студентів.

57 Сполучені Штати раді вітати іноземних студентів у місцевих коледжах

Дженніфер Берчам, "COMMUNITY COLLEGE TIMES", АМЕРИКАНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МІСЦЕВИХ ДВОРІЧНИХ КОЛЕДЖІВ

У цій статті, фрагменти якої взято з газети "Community College Times", звісно, головну увагу зосереджено на місцевих коледжах, але запрошення «Ласкаво просимо» стосується всіх іноземних студентів, які вчаться у всіх навчальних закладах США.

Вставка: *Що таке «консультант іноземних студентів»?*

59 Бібліографія

62 Джерела в Інтернеті

ПУБЛІЧНІ УНІВЕРСИТЕТИ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ

Роберт Г. Бруїнінкс

Елліот Майнор. AP/WWP

Студенти інженерного факультету університету штату Арізона працюють над створенням моделі літака-робота, яка згодом перемаже на одному з конкурсів.

Публічні університети, або університети штатів, зазвичай приймають тисячі студентів і пропонують ступені з сотень дисциплін. Роберт Г. Бруїнінкс розповідає про структуру й фінансування великих університетів штатів, можливості навчання й дослідницької роботи, які надаються іноземним громадянам. Він є президентом університету Міннесоти з 2002 року і входить до складу Ради програми стипендій імені Фулбрайта.

Великі публічні університети в США, які також називають університетами штатів, отримують різноманітну підтримку від тих штатів, у яких вони розташовані. Це цікаві й динамічні центри вищої освіти з високою репутацією, унікальними традиціями, глибоко пов'язані з населенням штату. Крім того, вони приваблюють талановитих людей з усієї країни і з усього світу.

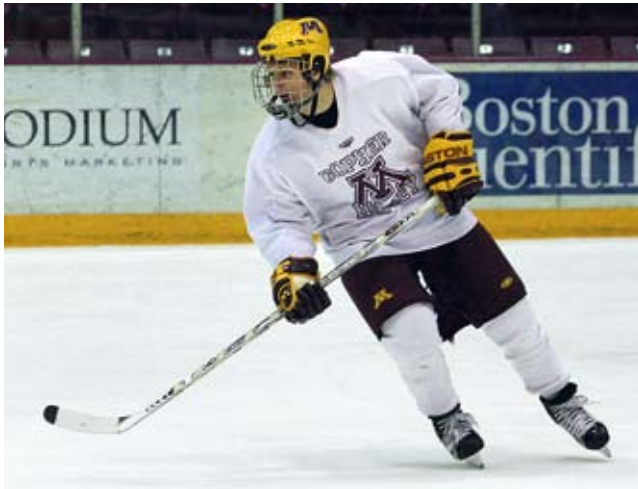
Загалом такі університети приймають десятки тисяч студентів. Вони випускають більшість фахівців зі ступенями, вищими за ступінь бакалавра, та з професійними дипломами для потреб країни, а також значну кількість бакалаврів. Великі університети штатів зазвичай пропонують

широкий обсяг навчальних програм. Наприклад, у вузі, де я працюю – в університеті Міннесоти, – студентське містечко налічує 50 тисяч студентів. У цьому університеті існує спеціалізація із сотень різноманітних дисциплін, він посідає чільне місце в таких галузях, як неврологія і трансплантаційна хірургія, економіка й політологія, створення нових матеріалів і нанотехнологія, сільськогосподарські науки та екологія.

Університети штатів відіграють дуже важливу роль в економічному, культурному і суспільному розвитку, і багато з них, в тому числі й університет Міннесоти, займаються серйозною науковою роботою. Ці університети належать до числа основних науково-дослідницьких закладів США й часто беруть участь у міжнародних програмах різних країн світу. Ціла низка федеральних заходів, вжитих у другій половині XIX століття, дала штатам можливість для створення й розбудови університетів.

Університети, які з'явилися завдяки цим заходам, покликані охопити своєю діяльністю населення і допомогти у справі вивчення нових технологій, підтримки сільського господарства, взаємодії з початковими й середніми школа-

Дженет Гостеттер. AP/WWP

Хокей з шайбою, один із багатьох видів спорту, яким займаються в університеті Міннесоти.

ми, а також із тими, хто формує політику штату й політику на місцях.

Університети штатів різняться за ступенем інтенсивності наукових досліджень.

Зазвичай, гранти і контракти, які виборюються найпрестижнішими університетами штатів на проведення наукових досліджень, щороку сягають сотень мільйонів доларів. Обсяг підтримки, що надається штатами, також не однаковий. Університети штатів з великим бюджетом на проведення наукових досліджень отримують від 10 до 30 відсотків своїх бюджетів від штату, в якому вони розташовані. Додаткова частина їхнього бюджету складається з оплати за навчання та інших виплат, грантів, контрактів, подарунків.

Завдяки наявній фінансовій структурі великих університетів штатів багато аспірантів отримують фінансову допомогу, працюючи асистентами в рамках дослідницьких грантів і контрактів. Незважаючи на те, що багато університетів прагнуть одержати збільшене фінансування для міжнародного обміну студентами та їхнього навчання, доступ до фінансування дуже обмежений поза вказаним фінансуванням наукових досліджень і грантів. Оскільки студенти перших чотирьох курсів загалом не займаються науковими дослідженнями, надавання стипендій іноземним студентам, які хочуть отримати ступінь бакалавра, досить обмежене.

Великі університети штатів містяться в різних районах: як у невеликих містечках, так і в містах із багатомільйонним населенням. Багато університетів мають філіали, розкидані по всій території штату. До того ж у багатьох штатах існує по кілька університетів.

Керує університетами штатів рада опікунів, яка має більшою чи меншою мірою звітувати перед органами

управління штату. На відміну від багатьох інших країн, ці американські університети не підзвітні міністрові освіти США і освітня політика вищої школи є прерогативою, в основному, штатів, хоча фінансування наукових досліджень та фінансова допомога студентам здійснюються через такі федеральні установи, як Національний науковий фонд, Національні інститути охорони здоров'я та багато інших федеральних установ.

Деякі засади публічних університетів у США значно відрізняються від засад університетів в інших країнах. Навіть у тих навчальних закладах, які одержують фінансову підтримку від штату, студенти, зазвичай, частково оплачують навчання та пов'язані з ним витрати, причому сума таких витрат збільшується. Сьогодні студенти беруть кредити в банку, щоб мати змогу покрити витрати на навчання. Все більше залучається коштів з приватних джерел, щоб профінансувати наукові проекти, надати стипендії та виплатити заробітну плату професорам. Нарешті, великий інтерес у студентів, випускників і звичайних громадян викликають спортивні змагання. Проведення таких спортивних змагань приносить додаткові прибутки.

Серед усіх університетів США великі університети штатів часто мають найбільший відсоток іноземних студентів і наукових співробітників.

В університеті Міннесоти налічується понад 4500 іноземних студентів і науковців з понад 130 країн. Університет Міннесоти консультує іноземних студентів з юридичних та особистих питань, допомагаючи їм вибрати курси, зрозуміти культуру США в цілому та університетську культуру зокрема, надає консульгації з питань імміграції, візового режиму, додаткового вивчення англійської мови й особливостей спілкування в багатонаціональному середовищі. В багатьох університетах штатів існують аналогічні програми, які допомагають іноземним студентам орієнтуватися в університетській адміністративній системі й академічних вимогах, що інколи видаються складними. Однак навчальні заклади відрізняються масштабами таких послуг.

В умовах зростання конкуренції з іншими країнами жоден із великих університетів США не може собі дозволити ігнорувати інтереси іноземних студентів. Тому університети штатів приділяють все більше й більше уваги залученню найкращих студентів з усіх куточків світу. Якщо ви поставили за мету отримати знання у найпередовіших галузях науки і можливість творчо працювати, я щиро раджу вам дізнатися про широкі можливості, що їх надають великі публічні університети в США. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

ЩО ТАКЕ ВЕЛИКИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ З НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЮ БАЗОЮ?

Джеймс В. Вагнер

Лінда А. Сісепо/Stanford News Service

Студентка проводить досліди в дерматологічній лабораторії медичного факультету Стенфордського університету в Каліфорнії.

Джеймс В. Вагнер, президент університету Еморі в Атланті, штат Джорджія, вважає, що приватні університети мають більшу фінансову незалежність, ніж публічні навчальні заклади. Тому приватні установи можуть запропонувати цікавіші навчальні програми.

Однією із сильних рис американської системи вищої освіти є її велика різноманітність. Вища освіта в Америці може задовольнити найширше коло потреб – від невеликих коледжів, розрахованих на кілька сотень студентів, до великих державних університетів з десятками тисяч студентів; від дворічних місцевих коледжів з програмами професійно-технічного навчання – до фінансованих приватним шляхом університетів з широким спектром наукових досліджень. Конкретний вибір навчального закладу багато в чому визначається планами студентів щодо майбутньої професійної діяльності, їхніми фінансовими можливостями та місцем розташування цих закладів. Іншими словами, вибір залежить від того, яке

у них покликання, які фінансові можливості, чи хочуть вони залишати домівку. Зрештою, найважливішим чинником є відповідність навчальної установи запитам студента.

В США 92 зі 100 найбільших університетів фінансуються не федеральним урядом, а одним із 50 штатів. 77% студентів у країні отримують вищу освіту саме в цих навчальних закладах. Однак у більшості рейтингів приватні університети, за винятком трьох-чотирьох, займають майже всі 25 перших місць. Тому в США і в усьому світі високо цінуються саме приватні університети з міцною науково-дослідницькою базою.

Але що ми маємо на увазі, розповідаючи про приватні університети з широкою дослідницькою програмою, чим вони приваблюють?

Приватні університети з науково-дослідницькою програмою пропонують професійну підготовку (наприклад, у сфері юриспруденції, медицини, в інженерній справі), а також програми навчання, які передбачають отримання ступеня доктора (PhD). Окрім викладання, професорсько-

Адам Хангер. AP/WWP

У Массачусетському технологічному інституті іноземні студенти випробовують на міцність і маневреність створеного ними робота.

нодавчих органів штату, а кошти надходять від випускників, благодійних фондів, наукових та інших професійних організацій, які надають допомогу університетам шляхом фінансування програм, стипендій, утримання будівель і професорських посад. Хоча в університетах штатів так само зростає кількість таких джерел фінансування, все ж таки їх наявність відкриває перед приватними університетами більше можливостей для збереження лідерства і для створення спеціалізованих навчальних закладів і спеціальних програм з метою проведення досліджень у нових перспективних галузях. Саме ця гнучкість дає змогу студентам здійснювати наукові дослідження в тих сферах, які навряд чи заохочувалися б в інших місцях.

Фінансова незалежність приватних університетів надає їм більше можливостей для відкриття філіалів в інших країнах. Наприклад, мешканці штату Джорджія навряд чи погодяться використати свої податкові кошти для відкриття навчального центру в Лондоні. Але, очевидно, вони вітали б відкриття такого центру приватним університетом Еморі. Загалом, приватним університетам легше відкривати за межами країни дослідницькі центри й організації, що забезпечують студентів послугами чи навчальними програмами. Наприклад, університет Еморі має програми з міжнародної охорони здоров'я в різних країнах Африки, на Кавказі і в Азії. Його бізнес-програми існують у різних країнах Європи й Азії. Ці програми дають змогу американським студентам і викладачам як в Америці, так і за кордоном залучати найкращих спеціалістів з інших країн.

Нарешті, більшість приватних університетів з науководослідницьким ухилом, які поступаються за розмірами університетам штатів, вдало поєднують значні ресурси й кількісний склад студентів і викладачів. Хоча в будь-якому з наших приватних чи публічних навчальних закладів надаються прекрасні можливості для навчання і дослідницької роботи, в приватних закладах територія університетського містечка менша, тому вченим, які працюють у різних галузях, легше спілкуватися, оскільки факультети і кафедри зазвичай розташовані на відстані невеличкої прогулянки. Найважливіші відкриття нині здійснюються під час міждисциплінарного співробітництва, тому, очевидно, найпривабливішою рисою приватних університетів є їхня здатність підтримувати й стимулювати співпрацю як усередині університету, так і за його межами, в усіх куточках світу. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

Джон Беймор. AP/WWP

В університеті Еморі в Атланті, штат Джорджія, студентка поєднує роботу з прогулянкою на повітрі.

викладацький склад факультету приділяє багато уваги і науковій праці.

Насправді оплата праці й підвищення по службі професорів у цих закладах визначається як якістю викладання, так і науковою й дослідницькою роботою. Але в університетах штатів також існують програми професійної підготовки, програми навчання для отримання ступеня доктора і багато уваги приділяється науці й дослідженням. То чим же відрізняються від них приватні університети?

Найперше, приватні університети загалом мають більшу фінансову гнучкість. Їхній бюджет не залежить від зако-

ГРОМАДСЬКІ ДВОРІЧНІ КОЛЕДЖІ США: ШЛЯХ ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ БАГАТЬОХ

Джордж Р. Боггз

Майкл Лемкохле. AP/WWP

Студентка Оуенського громадського коледжу в штаті Огайо працює над кресленням плану будинку.

Коледжі з дворічним терміном навчання дають студентам змогу здобувати вищу освіту в невеликих районах за місцем проживання, здебільшого з меншими витратами, ніж у закладах із чотирирічним терміном навчання. Президент Американської асоціації громадських коледжів Джордж Р. Боггз коротко зупиняється на тих особливостях громадських коледжів, які роблять їх привабливою альтернативою для студентів.

Усе більше студентів вважають, що громадські коледжі відкривають їм дорогу до вищої освіти. Ці коледжі дають змогу впродовж дворічного навчання отримати ту кількість заліків (чи «кредитів»), що зараховується як перші два роки навчання за програмою в акредитованих чотирирічних коледжах, де присвоюється ступінь бакалавра. Громадські коледжі, де плата за навчання нижча, дають можливість студентам зекономити кошти, навчатися недалеко від домівки й одержувати підтримку сім'ї. Ці коледжі також дають змогу отримати професійні ступені початкового рівня або ж професійну підготовку для роботи в тих галузях, де ступінь не потрібен. При цьому вони

пропонують курси подальшої освіти й індивідуального розвитку для широкого кола дорослих.

Громадські коледжі є найбільшим сектором вищої освіти в США, який найшвидше зростає. Сьогодні в країні налічується майже 1200 громадських коледжів, які мають регіональну акредитацію. Вони обслуговують понад 11 мільйонів студентів (близько 46% усіх студентів США перших чотирьох років навчання на здобуття ступеня бакалавра).

Громадські коледжі США пропонують іноземним студентам широкий спектр послуг, серед яких – можливість удосконалити англійську мову і зрозуміти глибше американську культуру.

До переваг навчання в громадських коледжах належать:

– **Менші витрати на оплату навчання.** Вони значно нижчі, ніж у коледжах із чотирирічним терміном навчання та в університетах (близько 5000 доларів США на рік порівняно з 12 000–20 000 доларів США, а то й більше в закладах із чотирирічним терміном навчання).

– **Можливість легкого переведення до коледжу чи університету.** В США існує система «2+2», яка є

ефективною системою «об'єднання» коледжу з дворічним терміном навчання та коледжу з чотирирічним терміном навчання або університету. Більшість громадських коледжів мають угоди з коледжами із чотирирічним терміном навчання та з університетами. Ці угоди гарантують, що залікові бали («кредити»), отримані в громадському коледжі, буде зараховано при навчанні за чотирирічною програмою бакалавра.

– **Акредитовані навчальні заклади.** Всі американські громадські коледжі, чотирирічні коледжі й великі університети акредитуються одними й тими самими організаціями. Ось чому університети визнають залікові бали («кредити»), отримані в громадських коледжах.

– **Велика різноманітність програм.** У громадських коледжах існує великий вибір галузей спеціалізації, серед яких такі популярні професії, як управління бізнесом, комп'ютерні технології, інженерний та медичний фах.

– **Викладання англійської як другої мови.** Більшість громадських коледжів пропонують широкий вибір курсів англійської мови різних рівнів і багато додаткових послуг, щоб студенти з різним рівнем підготовки могли успішно вивчати мову.

– **Сприятливі умови для отримання знань.** Громадські коледжі пропонують навчання в класах з невеликою кількістю студентів, у середньому до 30 осіб, що дає змогу викладачам приділяти достатньо уваги кожному студентові. Тут створено такі умови, щоб кожен студент міг успішно опанувати програму залежно від особистої здатності засвоєння мови і власних потреб. Допомога студентам включає додаткові індивідуальні заняття, письмові завдання, заходи, що проводяться в міжнародному студентському клубі та центрах обслуговування іноземних студентів.

– **Різноразоманітність.** Студенти громадських коледжів США – представники різних культур і належать до різноманітних етнічних груп. Коледжі дають можливість записатися до різних клубів, брати участь у заходах, які утврджують різноманітність, притаманну американському суспільству.

– **Доступ до культури США.** Оскільки громадські коледжі репрезентують життя тих районів, у яких вони розташовані, і реагують на нього, вони завжди розвивають міцні зв'язки з місцевим населенням. Це дає іноземним студентам змогу спілкуватися з американцями безпосередньо й отримувати знання про американську культуру.

– **Різноразоманітність розташування та розмірів коледжів.** Громадські коледжі, як і інші навчальні заклади, значно відрізняються один від одного. Деякі з них великі, розташовані у містах, мають багато корпусів, розкиданих

З дозволу Громадського Центрального П'єдмонтського коледжу

Студентам Центрального П'єдмонтського коледжу в штаті Північна Кароліна подобається студентське життя.

по всій території міста, а інші набагато менші, розміщені в сільській місцевості і обслуговують порівняно небагато студентів. Загалом, кількість і розташування громадських коледжів орієнтовано на зручність для 90% населення США.

– **Видатні випускники.** Випускниками громадських коледжів США є губернатор Каліфорнії Арнольд Шварценеггер та колишній губернатор штату Меріленд Перріс Перрісгледенінг, командир створеного НАСА космічного корабля «Шаттл» Айлінг Коллінз, режисер кіносериалу «Зоряні війни» Джордж Лукас, кіноактори Том Хенкс і Клінт Іствуд, модельєр Кельвін Кляйн, вчений – дослідник генома людини – Крейг Вентер і головний хірург Державної служби охорони здоров'я Річард Кармона.

Додаткову інформацію про навчання в громадських коледжах США можна отримати за електронною адресою: <http://www.CC-USA.org> або в довіднику «A Guide to Studying at U.S. Community Colleges» («Довідник про навчання в громадських коледжах США»), який можна знайти в консультативних центрах «Освіта в США».

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

ПОГЛИБЛЕННЯ РІЗНОМАНІТНОСТІ: НЕЗАЛЕЖНИЙ СЕКТОР ВИЩОЇ ОСВІТИ В США

Річард Екман

Ненсі Палмієрі. AP/WWP

Студентка із Зімбабве відзначає закінчення навчання в коледжі Маунт-Хопіок у штаті Массачусетс.

Приватні коледжі з чотирирічним терміном навчання впроваджують різноманітний досвід отримання освіти, насамперед студентами, які здобувають ступінь бакалавра. Річард Екман, президент Ради незалежних коледжів, розповідає про відмінність між незалежними, або ж приватними, коледжами й навчальними закладами публічного сектора.

Найістотношою рисою вищої освіти в США є її різноманітність. Уряд країни не контролює ні навчальні програми, ні методи викладання в коледжах та університетах США. Роль же державних органів управління досить незначна. І саме в «незалежному», або ж «приватному», секторі вищої освіти спостерігається найбільша різноманітність філософських підходів до освіти, навчальних програм і традицій. Цей сектор охоплює близько 600 невеликих коледжів та університетів, серед яких і найшанованіші вищі навчальні заклади США.

Зверніть увагу на такі різні особливості: коледж Урси-нуса у штаті Пенсильванія пропонує міждисциплінарну програму для першокурсників, яка знайомить їх з різними працями в галузі гуманітарних і суспільно-політичних наук; у коледжі Воррена Вілсона в штаті Північна Кароліна всі студенти зобов'язані фізично допомагати утримувати цей заклад у належному стані і вважають це одним із важливих компонентів освітньої філософії коледжу; в Нортлендському коледжі в штаті Вісконсин керівництво

докладає чимало зусиль, щоб виховати у студентів дбайливе ставлення до навколишнього середовища; у коледж Андерсона Броддуса в штаті Західна Вірджинія студентів набирають із маленьких містечок, розкиданих по пагорбах Західної Вірджинії, і багатьох із них готують до наукової чи медичної кар'єри; в заснованому квакерами коледжі Ерлгем, розташованому в штаті Індіана, основною формою прийняття рішень є досягнення консенсусу серед усіх студентів; жіночий коледж Сідар Крест у штаті Пенсильванія спростовує стереотип про те, що жінки не здатні досягати успіхів у науці, багато з його випускниць стали науковцями.

Незважаючи на відмінності, ці 600 незалежних коледжів та університетів мають низку спільних ознак.

- Вони досить невеликі, кількість студентів у них рідко перевищує 3000 осіб.
- Вони переважно або повністю орієнтуються на чотирирічний базовий університетський курс, маючи дуже мало аспірантських програм.
- Всі члени професорсько-викладацького складу віддані своїй справі. Хоча більшість із них займаються науковою роботою, вони вважають її другорядною порівняно з основним своїм обов'язком – викладанням. Вони проводять багато часу зі студентами в аудиторії і за її межами.
- Методика навчання носить інтерактивний, заохочувальний характер.

Патріція Мак-Доннелл. AP/WWP

Студенти коледжу Веллслі в штаті Массачусетс разом з викладачем беруть участь у 24-годинному марафоні – читанні творів Шекспіра.

Кевін Г. Ріва. AP/WWP

Студенти знаменитого Оберлінського музичного коледжу в штаті Огайо проводять репетицію опери разом з аргентинськими музикантами. Відомий своєю музичною програмою, коледж також славиться тим, що одним із перших почав приймати жінок і афроамериканців та надавати їм ступінь.

- Оскільки в цих закладах розуміють, що значна частина навчального процесу проходить поза межами аудиторії, створюється багато можливостей для спілкування студентів між собою та з викладачами; це спілкування вважається в навчальних програмах важливим чинником передачі знань.
- Ці навчальні заклади відкрито говорять про системи цінностей, які лежать в основі їхнього функціонування. Інколи це цінності релігійного характеру, які сприяли створенню коледжу, або ж відгомін цих цінностей, якщо віросповідання вже не грає вирішальної ролі в навчальному процесі. Іноді в системі цінностей відображено конкретну освітню філософію. Наприклад, філософія «великих книг» найповніше втілена в навчальних програмах коледжу Св. Іоанна з двома відділеннями в штатах Меріленд і Нью-Мексико. А «робітнича» філософія характерна для коледжу Воррена Вілсона і коледжу Берія в штаті Кентуккі, де, крім навчання, студенти повинні працювати й утримувати цей навчальний заклад.
- У цих навчальних закладах викладання суспільно-політичних і гуманітарних дисциплін вважається дуже

важливим, оскільки вони допомагають сформувати випускника не лише як спеціаліста, але і як свідомого громадянина своєї країни.

Процес отримання вищої освіти, запропонований цими коледжами, надзвичайно ефективний. Наприклад, статистичні дані про відсоток студентів, які завершують повний курс за програмами з отриманням ступеня, свідчать, що у невеликих приватних вузах цей відсоток вищий, ніж у більших університетах штатів. І це спостерігається не лише серед найобдарованіших студентів, а й серед студентів, які вступають до коледжу чи університету з нижчими оцінками за середню школу чи за відбірковий тест SAT (<http://www.collegeboard.com>). Вищий відсоток студентів, які завершують повний курс навчання за програмами, що передбачають отримання ступенів, спостерігається також в інших соціально-економічних групах, яким властиві низькі загальні показники отримання вищої освіти як такої. До цих груп належать, наприклад, студенти першого покоління із сім'ї, де отримується освіта в коледжі, студенти, змушені працювати повний робочий день, або студенти – представники різних меншин.

Пояснення досить високої ефективності менших приватних вузів порівняно з іншими навчальними закладами можна знайти в тому, що студенти самі «беруть участь у процесі здобування знань». Джордж Куг, керівник Національного дослідження студентської активності в навчальному процесі, яке проводиться в сотнях коледжів та університетів, зауважує, що успіх студента в коледжі залежить від того, наскільки добре він знає викладача, чи бере участь у роботі гуртків та інших студентських заходах, чи проходить він практику, чи відвідує семінари, які вимагають його активної участі, усних виступів і численних письмових робіт. У невеликих навчальних закладах існує більша, ніж у великих вузах, імовірність того, що ці фактори діють.

Невеликі незалежні вузи можна знайти повсюди в США – у великих і малих містах, у сільській місцевості. Ці коледжі охоче приймають обдарованих студентів з різних прошарків суспільства, які урізноманітнюють дискусії на семінарах і мають свою думку. Високо цінують і студентів з інших країн (хоча навчання завжди проходить англійською мовою).

Додаткову інформацію про будь-який із цих навчальних закладів можна легко отримати на їхніх веб-сайтах. Рада незалежних коледжів має на своєму веб-сайті (<http://www.cic.org/>) посилання на більшість із них. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

ВИЩІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ, ДЕ ПЕРЕВАЖАЮТЬ ПРЕДСТАВНИКИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Тед С. Воррен. AP/WWP

Оркестр університету Гремблінг у штаті Луїзіана на марші; він відомий в усій країні завдяки своїм жвавим виступам.

У цій статті, матеріалом для якої послужили веб-сайти та інші джерела, наводиться інформація про коледжі, де більшість студентів – представники трьох меншин: афроамериканці, латиноамериканці та американські індіанці.

Коледжі та університети, в яких навчаються переважно представники меншин, – це ще один тип навчальних закладів. Серед них можуть бути державні, приватні, релігійні, громадські коледжі, але всі вони забезпечують потреби, в першу чергу, меншин. Історично склалося так, що вони в основному обслуговують конкретні демографічні групи студентів, але це не означає, що там не можуть навчатися студенти, які не належать до меншин. Ці університети служать інтересам усього

суспільства. Трьома групами, які входять до цієї категорії закладів, традиційно є негритянські, латиноамериканські коледжі й університети та навчальні заклади, що обслуговують американських індіанців. Усі вони об'єднані в асоціації та консорціуми. Існують також інші організації, які допомагають вищим навчальним закладам охопити категорію меншин.

Традиційно негритянські коледжі й університети

У тексті Ініціативи Білого дому про традиційно негритянські коледжі й університети сказано:

Для афроамериканців, як і для всіх американців, ці університети є джерелом досягнень і великої гордості.

Закон про вищу освіту від 1965 року з внесеними до нього поправками визначає традиційно негритянський навчальний заклад як «...будь-який коледж чи університет, заснований до 1964 року, появу якого було історично зумовлено, основним призначенням якого було й лишається надання освіти афроамериканцям. Цей заклад акредитований загальнонаціональним сертифікаційним агентством, яке визнається міністром освіти як авторитетне й надійне щодо оцінювання якості навчання або ж, на думку цього агентства, робить зважені кроки на шляху до отримання акредитації».

Проголошуючи 11–17 вересня 2005 року Тижнем традиційно афро-американських коледжів та університетів, Президент Джордж Буш віддав належне цим навчальним закладам від імені всієї країни за високі стандарти якості освіти, виховання молодого покоління в дусі досягнення успіху та за сприяння виконанню взятого американською нацією зобов'язання забезпечити всім рівну освіту. Він сказав: «Прагнучи до високих стандартів якості освіти і забезпечуючи всім американцям рівні можливості її отримання, ці глибоко шановані навчальні заклади допомагають забезпечити можливість усім нашим громадянам повністю реалізувати свій потенціал і впевнено дивитися в майбутнє, яке принесе добробут і здійснення мрій». Далі він сказав: «Ми продовжуємо боротися за таке суспільство, в якому кожна людина зможе втілити в життя велике покликання Америки».

Більшість із 105 негритянських коледжів розташовані в південно-східних штатах, у федеральному окрузі Колумбія та на Віргінських островах. Серед них 40 публічних чотирирічних коледжів, 11 публічних дворічних коледжів, 49 приватних чотирирічних і 5 приватних дворічних навчальних закладів. Додаткову інформацію про них можна отримати зі статті, присвяченої Тижню традиційно афро-американських коледжів та університетів за адресою: <http://usinfo.state.gov/scv/Archive/2005/Sep/26-256508.html>.

Латиноамериканські коледжі й університети

Асоціацію коледжів та університетів, де навчаються переважно вихідці з Латинської Америки, було створено в 1986 році. Тоді до неї ввійшло 18 вищих навчальних закладів, які стали засновниками цієї Асоціації. Сьогодні Асоціацію представляють понад 400 коледжів та універ-

Заняття з фітнесу в коледжі Санта-Фе, де навчаються переважно латиноамериканці.

ситетів, які забезпечують вищою освітою іспаномовних американців у США, Пуерто-Рико, Латинській Америці й Іспанії. Незважаючи на те, що навчальні заклади Асоціації латиноамериканських коледжів становлять менше ніж 10% усіх вищих навчальних закладів країни, в них навчається понад три чверті іспаномовних студентів США. Асоціація є єдиною національною організацією, що представляє вищі навчальні заклади, які обслуговують іспаномовних американців. У 205 коледжах, які входять до цієї організації, 25% студентів – іспаномовні. В інших коледжах – членах Асоціації – на іспаномовних американців припадає менше ніж 25% від загальної кількості студентів. Див: http://www.hacu.net/hacu/Default_EN.asp.

Ініціатива Білого дому щодо вищих навчальних закладів американських індіанців

Президент Буш визнав ту важливу роль, яку відіграють коледжі та університети в громадах американських індіанців, і 3 липня 2002 року підписав адміністративний указ 13270 та Ініціативу Білого дому про вищі навчальні заклади американських індіанців.

Президент сказав:

«Коледжі та університети американських індіанців сприяють збереженню мовних і культурних традицій, що зникають. Водночас вони, безперечно, дають тисячам студентів можливість отримати вищу освіту, професійне навчання та інші засоби економічного розвитку на територіях, заселених індіанцями. ...Всі американці заслуговують на отримання чудової освіти, зокрема й

ті, хто навчається в коледжах і університетах американських індіанців».

У США налічується 34 коледжі й університети, визнані федеральним урядом як навчальні заклади американських індіанців. Розташовані переважно на середньому заході та південному сході, ці коледжі й університети обслуговують приблизно 30 000 студентів, які вчаться на стаціонарному відділенні, а також тих, які відвідують окремі лекції та семінари. Ці коледжі й університети пропонують дворічні програми, які дають можливість стати кандидатами в бакалаври більше ніж із 200 дисциплін. А деякі пропонують

програми навчання з отриманням ступенів бакалавра і магістра. Також ці вузи пропонують 200 навчальних програм професійної підготовки з отриманням сертифікату.

Хоча ці вузи приймають тільки корінних американців, вони демонструють один із визначних аспектів усієї системи вищої освіти в США. Додаткову інформацію можна отримати за адресою: <http://www.whitehouse.gov/news/releases/2002/07/20020703-16.html>. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

З дозволу президента Індіанського університету Хаскелла

Студенти Індіанського університету Хаскелла в штаті Канзас прикрашають машину перед парадом.

ЧЕРЕЗ 50 РОКІВ ПІСЛЯ «СПРАВИ БРАУНА»: ЧОМУ ТРАДИЦІЙНО АФРО-АМЕРИКАНСЬКІ КОЛЕДЖІ ТА УНІВЕРСИТЕТИ ПОТРІБНІ Й ДОСІ

Беверлі Деніел Тейтум

Студентка на семінарі обстоює свою точку зору.

З дозволу коледжу Спелмана

Беверлі Деніел Тейтум пише про роль традиційно негритянських коледжів у формуванні студентів-афроамериканців як особистостей та про забезпечення їм

можливості зустрічатися із студентами різного етнічного і соціального походження, з різних культур, з різними установками та поглядами. Тейтум – президент коледжу Спелмана в Атланті, штат Джорджія, і автор книги «Чому всі негритянські діти завжди сидять разом у шкільній їдальні та інші бесіди про расу» (Beverly Daniel Tatum. “Why Are All the Black Kids Sitting Together in the Cafeteria” and Other Conversations about Race. Basic Books, 2003).

Я народилася в 1954 році, всього через 3 місяці після того, як за ухвалою Верховного Суду в справі «Браун проти Ради з освіти» було оголошено незаконною систему сегрегації в школах за принципом «роздільне, але однакове навчання». Я народилася в м. Таллахасі, штат Флорида, де мій батько працював викладачем сільськогосподарського і політехнічного університету Флориди. Він хотів навчатися в університеті штату Флорида й отримати там докторський ступінь, але в 1954 році у штаті Флорида негрів до аспірантури ще не приймали. Замість цього йому оплатили проїзд до штату Пенсильва-

нія. У 1957 році він закінчив навчання в університеті Пенсильванії й отримав ступінь. Через рік він став першим професором-негром у державному Бриджвотерському коледжі в Бриджвоте-

рі, штат Массачусетс. Там я й росла. Сьогодні президентом державного Бриджвотерського коледжу вперше став представник кольорового населення, а в лютому 2004 року я, афроамериканка, проголосила вступну промову на конференції з питань вищої освіти, яка проходила у штаті Флорида. У 1954 році неможливо було навіть уявити собі ні такого президента, ні такого оратора.

Я багато років працювала викладачем і виступала проти расизму в навчальних закладах, де працювали переважно білі. Сьогодні я – дев'ятий президент коледжу Спелмана, найстарішого традиційно негритянського коледжу, тому я можу по-новому розглядати ухвалу в справі «Браун проти Ради з освіти» і краще розуміти її значення. Як і багатьом іншим традиційно «чорним» коледжам та університетам, коледжу Спелмана доводиться витримувати конкуренцію в боротьбі за «своїх» студентів з переважно «білими» університетами, які раніше не брали афроамериканців до себе на навчання.

Проте зростання конкуренції пришвидшило позитивні зміни в коледжі Спелмана. Після «справи Брауна» викла-

Студенти відпочивають з друзями в гуртожитку. З дозволу коледжу Спелмана

дачів почали серйозніше заохочувати займатися науковою роботою, видавати більше книг і публікувати більше наукових статей. Були створені нові можливості для наукової діяльності загалом. Успішні кампанії зі збору коштів забезпечили фінансову стабільність. На території коледжу були збудовані нові гуртожитки та навчальні приміщення. Все це сприяло створенню такої академічної атмосфери, яка щороку приваблює до нашого коледжу близько 4000 талановитих дівчат і змушує їх боротися за 525 місць на першому курсі.

Чому ж традиційно негритянські коледжі, на кшталт коледжу Спелмана, не лише задовольняють потреби багатьох здібних афроамериканців, але й лишаються альтернативою, якій вони надають перевагу? У виборі коледжу відіграє роль ваша особистість – це своєрідна заява про те, ким ви себе уявляєте, ким ви є і ким ви сподіваєтеся стати. Студентів приваблює навчальна атмосфера, яка допомагає їм утвердитись і розвинути свої таланти; студентів приваблюють навчальні заклади, де вони відчують себе в центрі навчального процесу.

Кілька років тому, досліджуючи формування відчуття расової належності у студентів негритянських коледжів, які вирости переважно в «білих» районах, я питала їх, чому вони вирішили піти вчитися саме туди, куди пішли. Ось що розповіла про свій досвід навчання в афро-американському коледжі одна студентка: «Розумієте, коли я йду по території нашого студентського містечка і знаю, що цей університет побудували для мене, я справді щаслива». В Америці не так багато місць, про які негритянка могла б сказати саме так. Не можна недооцінювати значення самоствердження при виборі коледжу.

Незважаючи на те, що сьогодні більшість студентських містечок різноманітніші, ніж це було в 1954 році, у навчальних закладах усе ще не усвідомлюють простої істини – необхідно створювати всім студентам сприятливі умови

для максимального розкриття їхнього інтелектуального потенціалу і формування якостей лідера. Іншими словами, це умови, які сприяють зміцненню самоусвідомлення, певної спільності, лідерських рис, забезпечують усе необхідне для ефективного набуття знань на всіх рівнях освіти.

Втілення цих, на перший погляд, простих істин у життя вимагає, щоб ми постійно ставили одне одному складні питання. На кого розраховані створені нами умови? Кого ми не врахували, уявляючи загальну картину освіти? Які сприятливі можливості існують для формування спільноти і заохочення діалогу серед студентів, котрі належать до різних соціокультурних груп і дотримуються різних поглядів? Як підвищити загальну активність студентів у навчальному процесі й навчити їх виявляти лідерські позиції в різноманітних ситуаціях?

Як фахівця в галузі расових відносин мене часто запитують, чому я очолюю діяльність такого «однорідного» навчального закладу, як коледж Спелмана. Зрозуміло, що це питання базується на хибному засновку. Незважаючи на те, що 97% наших студентів афроамериканці, контингент студентів досить різноманітний. У коледжі Спелмана навчаються студенти з усіх регіонів Сполучених Штатів і з багатьох зарубіжних країн, із приміських і сільських районів, де в основному живуть білі, а також із міських негритянських кварталів. Тут навчаються представники всіх груп африканської «діаспори», а багатоманітність досвіду та значний відсоток дівчат-студенток створюють багато сприятливих можливостей для діалогу. Існує певний період у розвитку самоусвідомлення молодих людей, котрі представляють кольорове населення, коли діалог «усередині групи» може мати таке саме велике, а можливо, інколи й істотніше значення, ніж «міжгруповий» діалог. До того ж в афро-американських навчальних закладах можна створити такі умови, щоб відбувались обидва згадані діалоги.

Багато хто з нас має ідеальне уявлення про коледжі, де в усіх студентів буде можливість і стимул досягати високих показників у навчанні. Це уявлення про мультиетнічні спільноти, де стосунки між людьми будуються на засадах рівності та справедливості. Це уявлення про освіту, яка не лише стимулює інтелектуальний розвиток шляхом формування у студентів здатності критично мислити, зрозуміло висловлюватися, чітко писати, вміло аргументувати, а й дає їм надзвичайно різноманітні навички та досвід участі в житті суспільства. Таких ідеальних умов для освіти в широкому масштабі ніколи досі не існувало в Америці та й ніде у світі, як я розумію, але ця мрія несе в собі обриси майбутнього. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

РЕЛІГІЙНІ КОЛЕДЖІ

Преподобний Девід О'Коннелл, президент Католицького університету Америки

Кріс Грінберг/Католицький університет Америки

Цей студент Католицького університету у Вашингтоні знайшов тихе місце для занять.

У Сполучених Штатах релігійні коледжі й університети по-своєму поєднують релігійні й академічні компоненти. У цьому нарисі Девід О'Коннелл, президент Католицького університету Америки й автор доповіді про перспективи релігійних коледжів на конференції Гарвардського університету, висловлює свої погляди на те, як релігійні коледжі збагачують вищу освіту. Після цього нариса подаються описи інших релігійних навчальних закладів, які яскраво демонструють різницю в підходах до освіти. Тим, хто цікавиться конкретною стратегією того чи іншого навчального закладу, варто безпосередньо зв'язатися з ним для отримання вичерпної інформації. Ми включили ці відомості у часопис для того, щоб дати читачам джерела інформації, а не рекламувати чи схвалювати якусь певну доктрину або програму.

В умовах досить сильного суперництва за залучення студентів коледжі й університети в Сполучених Штатах повинні демонструвати своїй потенційній клієнтурі особливі характеристики, які роблять ці навчальні заклади унікальними і вартими уваги. Кожен навчальний заклад обов'язково претендує на «найвищу якість освіти» і «найкращу програму навчання» з тієї чи іншої дисципліни. Проте чи існує ще щось, що може наочно засвідчити «відмінну ознаку» цього навчального закладу? Протиставляючи себе світським коледжам, релігійні вищі навчальні заклади вважають, що цією відмінною ознакою є віра.

Справа в тому, що коледж, який безпосередньо відчуває на собі вплив якоїсь конкретної релігії чи віри, сповідає світському академічному світові, що релігійний вищий навчальний заклад усвідомлює свою унікальну роль і відмінність від інших в академічному середовищі,

Даррон Каммінгс. AP/WWP

На тренуванні під час проведення національного турніру США з баскетболу студентка університету Бейлора із Сент-Вінсента, острови Вест-Індії, зупинилася, щоб поговорити з членами своєї команди з техаської школи південно-баптистської орієнтації.

а також переконаний у тому, що саме за допомогою віри робить вагомий внесок у вищу освіту.

Освіта проливає світло на таємницю існування людини, апелюючи до розуму. Вона просвітлює розум. Релігійна освіта визначає основні параметри існування людини через Бога, який відкриває себе і розуму, і вірі. Вона просвітлює розум і душу. Через релігійну освіту ми пізнаємо істину, яку досягаємо розумом, але яка доступна для серця і душі віруючого й осмислена ним на глибинному рівні. Якось я прочитав, що «релігія – це, насамперед, не питання фактів, а питання змісту».

Релігійні коледжі намагаються розглядати розум і віру не окремо одне від одного, а як пов'язані, хоча й різні компоненти єдиної істини. Цікаво відзначити, що деякі найповажніші вищі навчальні заклади в Сполучених Штатах, які досягли найвищих результатів у викладанні й науці, беруть свій початок із релігійних конфесій. Але з якихось причин із плином часу релігійна орієнтація цих академічних установ стала слабнути і з'явилися різні моделі й два різні підходи до вищої освіти – чисто світська модель/світський підхід і релігійна модель/релігійний підхід.

Коли студенти та їхні батьки вибирають релігійний коледж або університет, вони обирають навчальний заклад, який має чітко визначену позицію і місію, що своїми коренями глибоко сягають тієї чи іншої релігійної традиції. Ці традиції мають поширюватись на всі аспекти цього навчального закладу, його роботу і всі його заходи, чітко виявляються як на заняттях у навчальній аудиторії, так і в житті студентів у кампусі. Професори та інший персонал цього коледжу чи університету повинні виявляти тверду переконаність у здійсненні цієї місії, а не лише терпимо ставитися до неї як до звичайної формальності, що нібито не дає майже ніякої користі ні навчальному процесові, ні виконанню інших завдань цим навчальним закладом. Якщо той чи інший вищий навчальний заклад справді релігійний, то і всередині нього, і поза його межами всім буде зрозуміло, що це релігійний навчальний заклад і що його місія надає «додаткової цінності» отриманій у ньому освіті. Більше того, ця «додаткова цінність» справді цікавить людей, приваблює їх у цей навчальний заклад і дає їм те, що вони сприймають як унікальність, те, чого вони дійсно хочуть. Це має велике значення як для їхньої освіти, так і для їхнього життя. Здатність релігійних коледжів конкурувати в освітньому середовищі саме як релігійні й сильніші в академічному плані навчальні заклади і пропонувати людям те, чого вони справді хочуть, надовго забезпечить цим коледжам виживання і змогу виконувати свою місію, що зрештою прислужиться розширенню справжньої різноманітності, яка є відмінною рисою американської вищої освіти.

Саме такого підходу дотримується Католицький університет Америки у Вашингтоні, федеральний округ Колумбія, – загальнонаціональний університет Католицької церкви в Сполучених Штатах. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

Університет Кемпбелла, вищий навчальний заклад південних баптистів (протестантів) у штаті Північна Кароліна, вбачає своє призначення в тому, щоб сприяти студентам у формуванні цілісної, християнськи орієнтованої особистості, яка характеризується єдністю тіла, розуму і духу. Це означає здатність критично мислити, високо цінувати інтелектуальний, культурний і релігійний спадок, дбати про здоров'я тіла, уважно ставитися до світу й суспільства, в якому ця особистість живе і працює. Університет бачить призначення людини в тому, щоб жити вірою і ласкою Божою, не відчуваючи конфлікту між життям у світлі віри і життям у світлі розуму.

Університет Брандейса в штаті Массачусетс є одним з наймолодших університетів із широкою науково-дослідницькою базою, а також єдиним університетом у цій країні, якому надають фінансову підтримку американські євреї. Згідно з документом, у якому визначається мета існування університету, він був заснований у 1948 році за підтримки всієї американської єврейської спільноти як втілення її найвищих етичних і культурних цінностей, а також як вияв вдячності Сполученим Штатам у формі, що свідчить про традиційну прихильність євреїв до освіти. Університет Брандейса, який не належить до жодного релігійного, ідеологічного чи політичного спрямування, охоче приймає студентів і викладачів будь-якої національності, релігії чи політичної орієнтації, сприяє оновленню культурної різноманітності Америки, надає всім рівні можливості й свободу самовираження.

Тихоокеанський лютеранський коледж у штаті Вашингтон був заснований поселенцями-лютеранами, він поставив собі за мету дати освіту тим, хто присвятив своє життя Богу; він дуже пишається своєю унікальною навчальною програмою, в якій підкреслюється необхідна роль усіх її складників і активна участь студентів у засвоєнні знань.

Гартфордська духовна семінарія в штаті Коннектикут була заснована протестантською християнською деномінацією – конгрегаціоністами-пуританами, які виступали за незалежність місцевих конгрегацій, тобто парафій, від англіканської церкви. Сьогодні на додаток до програми з вивчення християнства в цій семінарії існує магістерська програма з вивчення ісламу, по завершенні якої центр з вивчення ісламу і християнсько-мусульманських відносин надає студентам звання капелана. Покликанням цієї духовної семінарії є служіння Богу через освіту, тобто підготовка працівників, студентів, учених і самих релігійних навчальних закладів до розуміння сучасного багатоконфесійного й плюралістичного світу і життя в цьому світі з вірою. Ця мета здійснюється в рамках навчання, проведення наукових досліджень, інформування суспільства, заохочення людей до діалогу, а також шляхом утвердження віри в соціальному контексті і відкритого вивчення як розбіжностей, так і подібних рис.

СПЕЦІАЛЬНІ ВИЩІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

Майкл Джей Фрідман

Меттью С. Ганбі. AP/WWP

Слухачі курсу з проектування супутників Військово-Морської академії США у штаті Меріленд працюють над завданням разом із викладачем. Учасники цієї програми запустили на орбіту вже два супутники.

У Сполучених Штатах є коледжі, де студенти глибоко вивчають лише одну галузь. Автор цієї статті коротко характеризує кілька навчальних закладів, які приділяють основну увагу мистецтву, бізнесу чи військовій справі. Майкл Фрідман – працівник Бюро міжнародних інформаційних програм Державного департаменту США.

Більшість американських університетів пропонують широкий діапазон дисциплін. Але деякі, навпаки, зосереджуються на чомусь одному й відповідно будують свої навчальні плани. Спеціалізуючись у конкретних чітко окреслених галузях, таких як образотворче мистецтво чи виконавська майстерність, бізнес або військова справа, ці навчальні заклади особливого профілю пропонують студентам можливість зосередити свої зусилля на чомусь одному. Такий підхід не ідеальний для

кожного студента, але декому вивчення правильно вибраної професії допомагає розкрити їхні видатні здібності, дає можливість набутися певних навичок і поспілкуватися з такими самими однолітками. Нижче наводимо опис лише кількох подібних навчальних закладів.

Розташована в Нью-Йорку Джульярдська музична школа пропонує своїм студентам професійну підготовку з музики, а також з інших сценічних мистецтв – танців і драми. Вона набирає студентів із 43 штатів США та 43 зарубіжних країн; щоб потрапити туди, вступники повинні пройти великий конкурс. Серед її багатьох знаменитих вихованців такі виконавці класичної музики, як Іцхак Перлман, Йо-Йо Ма та Пінчас Зукерман, джазові музиканти Телоніус Монк і Вінтон Марсаліс, вокалісти – класичне сопрано Леонтін Прайс і джазова співачка з надзвичайно глибоким голосом Ніна Сімон. З 1971 року ця школа розміщується в Центрі сценічних мистецтв

Лінкольна (Лінкольн-центрі), який також є рідним домом для «Метрополітен-опера», Нью-Йоркського філармонічного оркестру, «Джазу в Лінкольн-центрі» та восьми інших творчих організацій.

Порівняно новий вищий навчальний заклад – коледж мистецтв і дизайну зі штаб-квартирою в місті Саванна, штат Джорджія, готує студентів до кар'єри в різних видах образотворчого і виконавського мистецтва, дизайну, архітектури та історії мистецтва й архітектури. Така орієнтація дає коледжу Саванни можливість пропонувати студентам спеціалізацію з предметів, які не завжди знайдеш в інших коледжах та університетах, – з реклами, дизайну, мультиплікації, комерційної фотографії. Тому вступники, які хочуть опанувати ці професії, високо цінують можливість концентрованого вивчення саме того, що стосується їхнього майбутнього фаху. Як висловилася президент цього коледжу Пола С. Воллес, «студенти коледжу Саванни поєднують творче бачення з технічною майстерністю задля перетворення художнього задуму на професійну майстерність, що є передумовою сприятливого майбутнього».

Студентів, які хочуть отримати спеціалізацію в галузі дизайну та мистецтв, приваблюють такі навчальні заклади, як коледж Саванни і Джульєрдська школа. Інші ж намагаються отримати навички, які допоможуть успішно займатися бізнесом або ж працювати в технологічному секторі, що стрімко розвивається. Часто ці студенти старші за віком і вже працюють. Їхні потреби задовольняє ціла низка комерційних приватних навчальних закладів. Такі навчальні заклади, як університет Де-Врай, який має понад 70 кампусів і веде навчання в режимі «он-лайн», пропонують своїм студентам практичні заняття, що їх часто ведуть викладачі, оформлені на півставки, які є фахівцями високого класу в своїх галузях і працюють поза межами університету. Комерційні навчальні заклади загалом пристосовуються до щільного графіка роботи своїх студентів, багато хто з яких має сім'ї. Тому заняття проводяться у вечірній час, в суботу і неділю. Студентам також пропонують записуватися на меншу кількість курсів або на неповні програми. Користуються популярністю такі дисципліни, як інформатика, програмування, бізнес і високотехнологічні галузі. Деякі американські роботодавці покривають повністю або

Пітер Шааф/Джульєрдська школа

Джаз-оркестр Джульєрдської школи під керівництвом його художнього керівника Віктора Гоїнеса.

З дозволу коледжу мистецтв і дизайну Саванни

Джорджія на занятті з мультиплікації.

частково видатки своїх працівників на подальшу освіту й отримання магістерського ступеня, частіше в сфері управління бізнесом.

Більшість університетів США є або приватними навчальними закладами, або фінансуються штатом чи іноді місцевими органами влади. Проте федеральний уряд керує військовими училищами, включно з Військовою академією США, яка входить до складу сухопутних сил, Військово-Повітряним училищем та Військово-Морською академією

(Військово-Морським училищем) США, а також Академією берегової охорони та Мореплавним училищем торгового флоту.

Приїом до Військово-Морської академії США в Анна-полісі, штат Меріленд, дуже строгий, причому кадетів (відомих як гардемарини) призначають у цей заклад члени Конгресу, Президент і віце-президент Сполучених Штатів, а також міністр Військово-Морського флоту. Гардемарини мають відповідати певним вимогам щодо до віку, фізичного здоров'я і рівня знань, а також повинні бути неодруженими. Ще однією вимогою є громадянство США, щоправда, зважаючи на інтереси розвитку міжнародних відносин, у цю академію можуть приймати до 60 студентів із зарубіжних країн, поіменно названих міністром оборони. З 1976 року право навчатись у цій академії отримали жінки, які у випуску 2009 року становитимуть п'яту частину від загальної кількості студентів.

Гардемарини вчаться безкоштовно, отримують харчування, житло і щомісячну стипендію. В навчальній програмі училища перевага надається математиці, інженерним наукам, набуттю військово-морських навичок, а спеціалізацією багато гардемаринів обирають дисципліни, пов'язані з мореплаванням. Це океанографія, аерокосмічна техніка чи корабельна архітектура. Інші студенти приділяють більше уваги історії, економіці або іншим предметам. Випускники одержують звання або молодшого лейтенанта ВМС США, або старшого лейтенанта Військово-Морської авіації ВМС США і зобов'язані відслужити на активній військовій службі не менше, ніж 6 років.

Стив Маттео. AP/WWP

Студент працює над завданням з телекомунікаційних технологій в університеті Де-Врай в Еддісоні, штат Іллінойс.

Ця коротка довідка лише дає уявлення про існування в США різноманітних можливостей для отримання вищої освіти. Спеціалізовані вищі навчальні заклади доповнюють коледжі й університети, задовольняючи потреби подальшої освіти таких нетрадиційних категорій студентів, як студенти-вечірники, сімейні люди з дітьми й ті, що вже працюють. Предмети і програми, за якими вони навчаються, більш спеціалізовані, що дає змогу обдарованим і цілеспрямованим студентам розвинути свої здібності й задовольнити професійні інтереси. ■

КЛАСИФІКАЦІЯ КОЛЕДЖІВ

Консультанти завжди радять потенційним студентам вибирати коледж, виходячи з таких чотирьох параметрів: програма, розмір, вартість навчання й розташування. Серед багатьох матеріалів, що допомагають студентам зорієнтуватися в тисячах навчальних закладів США, є такі, які визначають рейтинг того чи іншого коледжу.

- «Пітерсонз» і «Каплан» – це дві компанії, які публікують інформаційні матеріали про освіту. Довідник компанії «Пітерсонз» називається “Peterson’s Guide to Competitive Colleges” («Довідник компанії «Пітерсонз» про популярні коледжі»). Компанія «Каплан» видала “Kaplan Publishing’s Most Interesting Colleges” («Найцікавіші коледжі. Довідник видавництва «Каплан»») і “2005 – The Unofficial Unbiased Guide to the 331 Most Interesting Colleges” («Неофіційний об’єктивний довідник 2005 року: 331 найцікавіший коледж у США»).

- Журналісти найвідоміших газет, котрі пишуть про освіту, також склали свій список рекомендованих навчальних закладів. Лорен Поуп, фахівець у галузі освіти, в газеті «Нью-Йорк таймс» надрукувала матеріал “Loren Pope’s Colleges That Change Lives, 40 Schools You Should Know About Even if You’re Not a Straight A Student” (Лорен Поуп. «Коледжі, здатні змінити ваше життя: 40 навчальних закладів, про які вам треба знати, навіть якщо ви не відмінник»). Едвард Б. Фіске, колишній редактор відділу освіти газети «Нью-Йорк таймс», видав “Fiske Guide to Colleges” («Довідник Фіске про коледжі»). Джей Меттьюз із газети «Вашингтон пост» наводить список 10 коледжів, що йдуть відразу ж за найстарішими і найповажнішими американськими коледжами та університетами, які входять до «Ліги плюща», в своїй книзі “Harvard Schmarward: Getting Beyond the Ivy League to the College That is Best for You” («За межами «Ліги плюща»: найкращий для вас коледж»).

- Фонд Темплтона в штаті Пенсильванія видає “The Templeton Guide: Colleges that Encourage Character Development” («Довідник Темплтона. Коледжі, які допомагають формувати характер»).

- Один із найдосвідченіших консультантів з питань вибору коледжу Фредерік Ругг створив “Rugg’s Recommendations on Colleges” («Рекомендації Ругга стосовно коледжів»). У цьому довіднику міститься інформація не лише про провідні коледжі та університети, а й про найкращі факультети і відділення.

- “Yale Daily News’s the Insider’s Guide to the Colleges 2005” («Довідник для внутрішнього користування газети “Yale Daily News” про коледжі за 2005 рік») для визначення рейтингу понад 300 коледжів використовує інформацію, одержану від самих студентів, а не звіти адміністрації.

- Популярні тижневики також пропонують свої рейтинги, які привертають велику увагу. “U.S. News and World Report” подає на своїх сторінках матеріали «Найкращі коледжі Америки» та «Найкращі аспірантури Америки» (<http://www.usnews.com/usnews/home.htm>).

Цей журнал наводить свою класифікацію коледжів та основну інформацію про них за кількома категоріями: загальнонаціональні університети (перелік у масштабах усієї країни); університети, які пропонують програми навчання для отримання ступеня магістра (перелік за регіонами); найкращі навчальні

програми з бізнесу; найкращі гуманітарні коледжі; найкращі навчальні програми з інженерних наук; найкращі університети, які дають всебічну освіту; чотирирічні коледжі, в яких понад 50% студентів вивчають не лише гуманітарні предмети (перелік за регіонами).

– Ще один ресурс – веб-сайт Бібліотеки з суспільних наук та освіти в Іллінойському університеті в м. Урбана-Шампейн. Цей сайт дає можливість зв’язатися з багатьма онлайн-новими службами, які займаються рейтингом коледжів, вийти на інші джерела інформації про коледжі та університети і навіть потрапити на сайти, де порівнюють різні рейтинги й обговорюють їхню цінність (<http://www.library.uiuc.edu/edx/rankings.htm>).

Найкращі вищі навчальні заклади Америки

За даними журналу “U. S. News and World Report”, зі ста університетів, які часто називають найкращими університетами в США, одні є публічними, або державними, а інші приватними. Всі вони відомі високою якістю своїх навчальних програм, ресурсами, такими як сучасні, добре обладнані лабораторії та бібліотеки, а також широким колом випускників і спонсорів, пов’язаних із цими навчальними закладами. Ці університети пропонують широкий діапазон предметів на рівні базового чотирирічного навчання, а також навчання зі спеціальностей, з яких можна отримати ступінь магістра чи доктора. Багато з названих університетів займаються серйозною науковою роботою. Згідно з даними “U. S. News and World Report”, 20 найкращих університетів США такі:

1–2 місця ділять Гарвардський університет і Принстонський університет;

3 – Єльський університет;

4 – Пенсильванський університет;

5–6 місця ділять університет Дюка і Стенфордський університет;

7–8 місця ділять Каліфорнійський технологічний інститут і Масачусетський технологічний інститут;

9–10 місця ділять Колумбійський університет і Дартмутський коледж;

11 – університет Вашингтона в Сент-Луїсі;

12 – Північно-Західний університет;

13–14 місця ділять Корнелльський університет і університет Джона Гопкінса;

15–16 місця ділять університет Брауна і Чиказький університет;

17 – університет Райса;

18–19 місця ділять університет Нотр-Дам і університет Вандербілта;

20–21 місця ділять університет Еморі і Каліфорнійський університет у Берклі.

(http://www.usnews.com/usnews/edu/college/rankings/rankindex_brief.php)

ПРОВІДНІ ПРОГРАМИ ОСНОВНОГО ЧОТИРИРІЧНОГО КУРСУ НАВЧАННЯ В БІЗНЕСІ ТА ІНЖЕНЕРНИХ НАУКАХ

Багато організацій розміщують коледжі та університети США в певному порядку, оцінюють та аналізують їх. Якщо ви спробуєте знайти якусь однотайність у наявних списках, то, на жаль, переконаєтесь у тому, що це неможливо. Списки рідко складаються за одним і тим самим принципом поділу закладів на групи, для їх створення не використовується одне джерело інформації (наприклад, звіти адміністрації), не застосовується однакове визначення поняття вищої якості. Наприклад, нижче подано два списки провідних навчальних закладів у двох галузях. Вони були складені шляхом порівняння порядкових номерів, наданих коледжам та університетам різними організаціями, і внесенням до списків тих навчальних установ, що їх усі називали серед перших двадцяти.

Інженерні науки

Цей перелік підготовано на основі класифікації за порядковим номером, поданої у журналі "U. S. News and World Report" («Найкращі коледжі 2005 р.») та на сайті StudentsReview.com, створеному аспірантами Массачусетського технологічного інституту, щоб відповісти на «питання, які студенти хотіли б задати, якби чітко знали, про що питати».

Корнелльський університет, штат Нью-Йорк
Університет Джонса Гопкінса, штат Меріленд
Массачусетський технологічний інститут, штат Массачусетс
Університет штату Пенсильванія, штат Пенсильванія
Університет Пурдю, штат Індіана
Ренсселерський політехнічний інститут, штат Нью-Йорк
Університет Райса, штат Техас
Іллінойський університет в Урбана-Шампейн, штат Іллінойс

Віргінський політехнічний інститут і університет штату,
штат Віргінія

Бізнес-програми

Цей список підготовано на основі класифікації за порядковим номером, поданої у журналі "U. S. News and World Report" («Найкращі коледжі 2005 р.»), публікації в журналі "Business Week" «Найкращі бізнес-школи» 2004 року (такий список друкується раз на два роки) та класифікації бізнес-шкіл за порядковим номером з журналу "Forbes" від 2003 р., що керується наведеним у списку критерієм найбільшого прибутку, отриманого від інвестицій, вкладених у навчання в конкретному інституті.

Університет Карнегі-Меллона, штат Пенсильванія
Корнелльський університет, штат Нью-Йорк
Університет Еморі, штат Джорджія
Массачусетський технологічний інститут, штат Массачусетс
Нью-Йоркський (міський) університет, штат Нью-Йорк
Мічиганський університет, штат Мічиган
Північноамериканський університет в Чепел-Гілл,
штат Північна Кароліна
Пенсильванський університет, штат Пенсильванія
Університет штату Техас, Остін, штат Техас
Віргінський університет, штат Віргінія

ВИЩІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ «ЛІГИ ПЛЮЩА»

«Лігою плюща» називають вісім найдавніших і найпрестижніших університетів у США. Ці вищі навчальні заклади підписали угоду про проведення змагань в одній лізі та висунення однакових вимог до своїх студентів-спортсменів як у спорті, так і в навчанні. Оскільки ці коледжі створені одними з перших, більшість із них розташовані в красивих, побудованих багато років тому студентських містечках, де старовинні будинки обвиті плющем, – звідси й назва «Ліга плюща». Всі вісім коледжів

– найкращі навчальні заклади країни: університет Брауна, Колумбійський університет, Корнелльський університет, Дартмутський коледж, Гарвардський університет, Пенсильванський університет, Принстонський університет та Єльський університет. Назви цих університетів і назва «Ліга плюща» продовжують асоціюватися з найвищими досягненнями в сфері американської вищої освіти і всього, що з нею пов'язано.

ВІДЗНАЧАЄМО ТИЖДЕНЬ МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТИ

“EducationUSA”, або «Освіта в США» – це глобальна мережа, що налічує понад 450 консультаційних та інформаційних центрів у 170 країнах. Вони існують за підтримки Бюро з питань освіти і культури Державного департаменту США. Центри активно пропагують систему вищої освіти США в усьому світі, надають точну, всебічну, об'єктивну та своєчасну інформацію про можливості отримання освіти в Сполучених Штатах, а також радять особам, які мають необхідні дипломи й атестати, як скористатися цією можливістю.

В центрах «Освіта в США» працюють професійні консультанти, багато з яких вчилися в США або проходили відповідну підготовку в Державному департаменті з питань вищої освіти США та вивчали консультаційний процес. Щороку ці консультанти допомагають близько 25 млн. потенційних іноземних студентів, спілкуючись із ними особисто, по телефону або ж через електронну пошту й Інтернет.

Працівники центрів «Освіта в США» надають іноземним студентам величезний обсяг інформації. Послуги на всіх етапах пошуку необхідного для них коледжу безкоштовні. Консультанти знають відмінності між багатьма видами коледжів та університетів у США і можуть порадити, як обрати навчальний заклад, що якнайкраще відповідатиме потребам кожної конкретної людини. Вони знають, як організовано процес зарахування на навчання в США, і можуть проконсультувати з питань написання тестів, есе, вимог до характеристик, можливостей отримання фінансової допомоги.

Оскільки консультанти «Освіти в США» постійно одержують свіжі дані про зміни в імміграційних законах США та про вимоги у зв'язку з дотриманням безпеки, вони можуть також пояснити, як слід звертатися по студентську візу і як проходить співбесіда. Багато центрів «Освіта в США» надають спеціалізовані послуги, як-от: організація й проведення практичних семінарів з написання есе та резюме, підготовка до від'їзду й переклад документів англійською мовою, їх завірення.

Знайдіть найближчий до вас центр «Освіта в США» за електронною адресою: <http://educationusa.usa.state.gov/>.

Тиждень міжнародної освіти – гарний привід ще раз подумати про величезну користь міжнародної освіти та студентських обмінів. Ця спільна ініціатива Державного департаменту і Департаменту освіти США є частиною наших зусиль, спрямованих на виконання програм, що готують американців до умов глобальної економіки та заохочують майбутніх лідерів з інших країн вчитися в США, щоб сформувати нові навички й обмінятися досвідом.

Ми вітаємо участь окремих осіб і всі заклади, організації, відомства, зацікавлені в заходах, що проходять у рамках міжнародної освіти й обміну, зокрема школи, коледжі й університети, посольства, міжнародні організації, підприємства, об'єднання та місцеві організації.

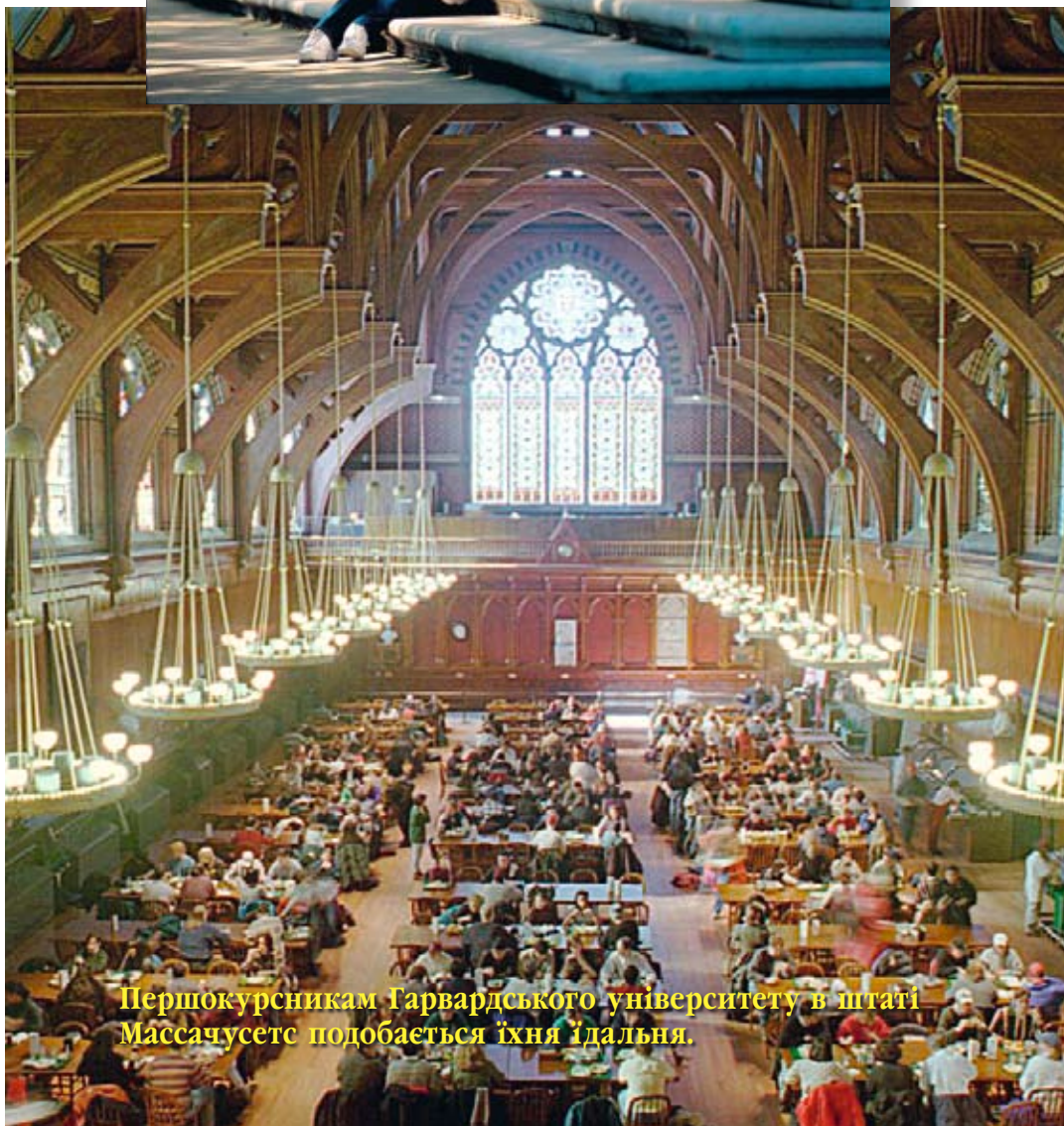
(<http://iew.state.gov/>)

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ЖИТТЯ

Виконати отримане в коледжі завдання легше, якщо знайти зручне місце для занять. Ці студенти коледжу Спелмана насолоджуються гарною погодою в штаті Джорджія.

3 дозволу коледжу Спелмана

Першокурсникам Гарвардського університету в штаті Массачусетс подобається їхня їдальня.

Йон Чейз. АРМВІР

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ЖИТТЯ

Стівен Мортон. AP/WWP

Студенти коледжу мистецтв і дизайну Саванни (зліва) беруть участь у проєкті «Живе мистецтво» під час проведення в штаті Джорджія щорічного студентського фестивалю мистецтв «Малюнок на асфальті».

Сестри зі Шрі-Ланки Тхаранга і Еранга Гунетіллеке на фоні декорацій до опери «Богема» в коледжі Конверс у штаті Південна Кароліна. Під час цієї постановки, через кілька тижнів після цунамі, вони зібрали 8000 доларів для допомоги потерпілим від цього стихійного лиха і сподіваються зібрати ще більше.

Мері Енн Честейн. AP/WWP

Сара Девіс. AP/WWP

(Зліва). Жіночий чемпіонат з футболу викликає дух суперництва у гравців з університету Нотр-Дам і Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі.

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ЖИТТЯ

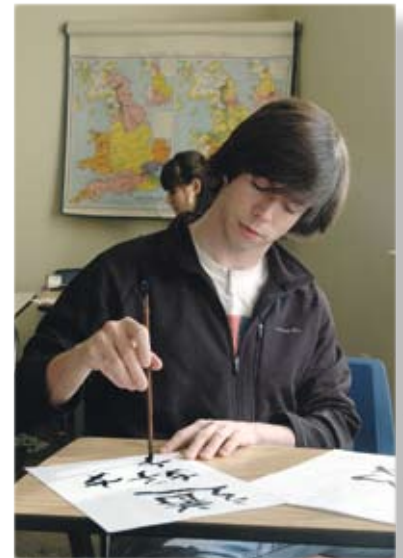

Лінда А. Сісепро/Stanford News Service

Балет «Фолклоріко де Стенфорд» (зліва) та щорічний фестиваль культури американських індіанців, влаштований студентами Стенфордського університету (внизу), – приклади розпочатої в 70-і роки культурної програми, мета якої – допомогти студентам краще зрозуміти одне одного. Балет популяризує мексиканську культуру. Фестиваль індіанців збирає понад 30 000 учасників з усієї країни.

Лінда А. Сісепро/Stanford News Service

З дозволу коледжу Девідсона

Ці футболісти університету штату Техас щойно завоювали кубок «Рожева чаша», який вважається одним із найпрестижніших у футболі.

Пол Сакума. AP/WWP

Цей студент вчиться писати китайські ієрогліфи в коледжі Девідсона в штаті Північна Кароліна.

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ЖИТТЯ

Ед Андрієскі. AP/WWP

Курсанти Військово-Повітряного училища в штаті Колорадо святкують закінчення цього навчального закладу.

Деймон Дж. Гарті. AP/WWP

Студенти-політологи Центрального мічиганського університету (зліва) звертаються до законодавців штату Мічиган із серйозним попередженням про перегляд дебатованої програми присудження стипендій на підставі академічних успіхів.

Наті Гарнік. AP/WWP

Студенти навчаються в місцевому коледжі Метрополітен у м. Омаха, штат Небраска.

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ЖИТТЯ

Джин Блайт, AP/WWP

Музиканти оркестру університету Джорджії натхненно грають на баскетбольному турнірі.

Метт Х'юстон, AP/WWP

Вгорі – студентка Мерлендського університету працює над проектом будинку, який забезпечується електроенергією за допомогою сонячних батарей, що був представлений на загальнонаціональному конкурсі студентських робіт. Моделі деяких нових технологій було продемонстровано тисячам людей, які зібралися в Національному торговельному комплексі в центрі Вашингтона, округ Колумбія.

Фред Фолк, AP/WWP

Студенти університету штату Міссісіпі збираються разом, щоб вшанувати пам'ять жертв нападу терористів 11 вересня 2001 року.

ПРОГРАМИ ВИВЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН У ПЕНСИЛЬВАНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Майкл Джей Фрідман

Студенти Пенсильванського університету (зліва направо) Лівія Рурарж-Х'югенс, Мохаммад аль-Алі та Меттью Фріш спеціалізуються на вивченні міжнародних відносин.

Френк Пленген

Міждисциплінарна програма в одному з наших провідних університетів надає студентам, які виявляють інтерес до міжнародних відносин, можливість вивчати цю галузь, ставити перед собою

конкретну мету й водночас готувати себе до роботи в бізнесі, в системі управління, в навчальних закладах та інших сферах у своїй країні та за кордоном. Майкл Джей Фрідман – працівник Бюро міжнародних інформаційних програм Державного департаменту США.

Студенти в університетах США, зазвичай, вирішують питання про спеціалізацію до кінця другого року навчання. Останнім часом найпопулярнішим предметом спеціалізації в Пенсильванському університеті у Філадельфії стали міжнародні відносини, оскільки масштаби економічної, політичної та культурної глобалізації зростають. Програма вивчення міжнародних відносин – міждисциплінарна. Вона вимагає від студентів виконання навчальних програм з різних предметів і написання курсової роботи обсягом 30–40 сторінок під керівництвом викладача.

Не всі студенти, які хочуть спеціалізуватися з цього предмета, отримують таку можливість. Їх відбирають за академічними показниками. У них має бути середня оцін-

ка 2,8 (за шкалою 4,0), і вони мусять прослухати, згідно з програмою, всі необхідні курси з політології, історії західної цивілізації, мікро- і макроекономіки, а також здати іспити з цих пред-

метів. Після того, як студентам дозволять спеціалізуватися з дисципліни «міжнародні відносини», вони мають пройти основний курс, присвячений теорії міжнародних відносин, світової економіці, історії дипломатії та міжнародній політиці, а потім вибрати окремі курси із затвердженого списку курсів, складеного за рекомендацією Коледжу мистецтв і наук та школи бізнесу Вартона. Це дає студентам широкий вибір варіантів, коли вони складають індивідуальні програми навчання – від Східної Азії до антропології та міжнародних фінансів. Наявність такого великого вибору предметів при вивченні міжнародних відносин призводить до того, що студенти висловлюють бажання спеціалізуватися ще в якійсь галузі – історії, політології чи економіці.

Всі, хто спеціалізується на міжнародних відносинах, пишуть дипломну роботу на тему, пов'язану з міжнародними відносинами. Серед останніх тем: «Роль історичної пам'яті в двосторонніх відносинах між Японією і Китаєм та Японією і Південною Кореєю» і «Транснаціональні корпорації та міжнародне право, що регулює галузь ділових відносин».

Студент останнього курсу з Торонто (Канада) Меттью Фріш захотів вивчати міжнародні відносини, тому що це давало йому змогу вивчати найширше коло дисциплін. Такий підхід він назвав «урізноманітненням бази знань». Йому дуже сподобався один із вибраних ним курсів на факультеті журналістики. Цей курс називається «ЗМІ та президентство». Студенти отримали кошти, щоб поїхати попрацювати в одній із президентських бібліотек – на власний вибір. Фріш поїхав у Бібліотеку і Музей Джона Ф. Кеннеді в Бостоні, де підготував виступ на семінарі про зв'язок між політикою «холодної війни» Кеннеді та його політикою в царині громадянських прав. Згодом цю доповідь було надруковано в студентському журналі.

Студент третього курсу Мохаммад-аль-Алі, з подвійним громадянством США та Кувейта, який вибрав два основні предмети спеціалізації, додає, що міжнародні відносини допомагають йому «ліквідувати розрив» між двома культурами і двома стилями життя. Два напрями спеціалізації – міжнародні відносини та французьку мову – вибрала Лівія Рурарж-Х'югенс, громадянка США та Бельгії, сім'я якої одержала в Америці політичний притулок. Міжнародні відносини вона вважає найрозумнішою спеціалізацією, яка готує її до майбутньої діяльності у сфері міжнародного права стосовно біженців.

Студенти, які вибрали основним предметом спеціалізації міжнародні відносини, беруть участь у багатьох заходах академічного, суспільного та професійного спрямування, які дають їм змогу підготуватися до майбутньої кар'єри. Спонсором багатьох таких заходів є створена й керована студентами Студентська асоціація міжнародних відносин. Її чинний президент Рурарж-Х'югенс відзначає, що ця організація щороку проводить поїздки до Нью-Йорка і Вашингтона, де студенти активно спілкуються з викладачами юридичних факультетів та аспірантур провідних університетів.

Випускників Пенсильванського університету, які спеціалізуються в сфері міжнародних відносин, дуже цінують. Вони активно працюють у багатьох сферах суспільного життя. Один із директорів програми вивчення міжнародних відносин Френк Глентен вважає, що «існує великий попит на тих, хто володіє знаннями в цій сфері, вміє письмово викладати думки й використовувати інші корисні навички для оцінювання змін, що відбуваються в світі. Ці люди потрібні в бізнесі, в державних установах, навчальних закладах та інших галузях у своїй країні й за кордоном». ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

КОРОТКИЙ ОГЛЯД АКРЕДИТАЦІЇ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У США

«Акредитація – це незалежний аналіз якості вищої освіти, в процесі якого уважно вивчається робота коледжів та університетів, а також зміст навчальних програм з метою гарантування стандартів викладання і їх підвищення. Акредитація в Сполучених Штатах існує вже понад 100 років, і причиною її введення була турбота про захист здоров'я та безпеки громадян і служіння інтересам суспільства.

У Сполучених Штатах акредитація здійснюється приватними комерційними організаціями, що існують спеціально для таких цілей. Аналіз якості вищої освіти в США не належить до компетенції органів державної влади. В інших країнах заходи, пов'язані з акредитацією навчальних закладів і гарантією якості, зазвичай, здійснюють державні структури.

Організації, відповідальні за акредитацію, вивчають коледжі й університети в 50 штатах, а також у деяких інших країнах. Ці організації аналізують тисячі програм підготовки фахівців з різних професій та спеціалізацій, серед яких право, бізнес, медицина, соціальні послуги, аптечна справа, гуманітарні науки, мистецтво і журналістика».

Існує три види організацій, відповідальних за акредитацію: регіональні, загальнонаціональні та організації, які займаються певними професіями. Акредитація має за мету забезпечити гарантію якості, визначити наявність доступу до федеральних фондів, спростити перехід з одного навчального закладу в інший та посилити довіру роботодавця до документів про освіту і ліцензій, виданих навчальним закладом (http://www.chea.org/pdf/overview_US-accred_8-03_pdf).

Джудіт С. Ітон
Президент Ради з питань акредитації в галузі вищої освіти

ІНОЗЕМНІ СТУДЕНТИ ЗНАХОДЯТЬ НОВИЙ ДІМ І ПЕРСПЕКТИВНІ ГЛОБАЛЬНІ ЦІЛІ

Річард Голден

Том Стрікланд

Незалежний гуманітарний коледж Ерлгем у Річмонді, штат Індіана, прагне дати освіту найвищого гатунку, що відповідає засадам квакерства (Релігійного товариства друзів). Приділяючи особливу увагу пізнанню істини та повазі до неї, викладачі коледжу заохочують у студентах активність і допитливість, а також поєднання інтелектуальних пошуків із життям, в якому вони обстоюють цінності глобальної освіченості, мирного врегулювання конфліктів та рівності людей і високоморальну поведінку під час навчання в коледжі та по його закінченні. Річард Голден до виходу на пенсію працював директором відділу зв'язків із громадськістю в коледжі Ерлгем.

Зупиніть будь-якого іноземного студента в коледжі Ерлгем, і можете бути певні, що перед вами людина з чітким баченням майбутнього. Невеликий гуманітарний коледж приваблює студентів, які намагаються знайти прості мирні шляхи розв'язання світових проблем. Більшість із них чекають на отримання ступеня для того, щоб зайнятися саме цією справою. Джавад Сепехрі Джоя

Служіння людям і активна життєва позиція, притаманні квакерським традиціям, – ось що привело афганського студента Джавада Джою та кенійську студентку Іветт Іссар у коледж Ерлгем у Річмонді, штат Індіана.

з Афганістану та Іветт Іссар з Кенії належать до їх числа. Вони вже знайшли багато способів застосувати свої знання для розв'язання

соціальних і політичних проблем у всьому світі.

Іноземні студенти часто особисто зазнають несправедливості на батьківщині, і це спонукає їх до дій. Джавад – наочний приклад того, як надія і працьовитість здатні подолати, здавалось би, неймовірні труднощі. Наприкінці 1990-х років мало чого міг чекати від життя хлопчик, син неграмотних і бідних мусульман-шиїтів, який жив у хаосі Кабула і був прикутий до інвалідного крісла через поліомієліт. Таліби, що правили в країні, не заохочували освіту в цілому, а особливо освіту дівчат та інвалідів. Італійський лікар з організації Червоного Хреста помітив здібного хлопчика й таємно організував для нього навчання з репетиторами. Джаваду легко давалися мови і комп'ютер. Вже у 13 років він працював у відділенні Червоного Хреста програмістом і починав думати про те, як зробити своє життя повноцінним.

Дружба Джавада з лікарем та італійським журналістом, з яким він познайомився в 2002 році після падіння влади

талібів, допомогла йому вирватися зі зруйнованого Афганістану і вступити до школи в Трієсті в Італії. Коли він закінчував програму міжнародного бакалаврату в Трієсті, то подав документи до американського й канадського коледжів. Ерлгем виявився одним із коледжів з високими академічними вимогами, який прийняв Джавада і запропонував йому повну стипендію та оплату навчання.

«Я дуже радий, що потрапив сюди, – широко посміхається Джавад. – Мені здається, що в мене набагато більше можливостей працювати над тим, що для мене важливо, ніж було б у великому університеті». Зараз, на другому курсі, він зосереджується на вивченні точних наук, але додатково слухає лекції з гуманітарних і суспільних наук. «З огляду на мій життєвий досвід, я все більше цікавлюсь вивченням світу з природничо-історичного погляду, – пояснює він. – Біологія вивчає явище видової і міжвидової конкуренції. Оскільки людина – це теж один із видів, я розглядаю питання з іншого боку: шукаю шляхи конкуренції по-людськи». Джавад збирається продовжувати вивчення цього питання в аспірантурі і сподівається потім працювати в університеті, фонді чи науково-дослідницькому центрі.

Джавад бере активну участь у студентському й громадському житті кампусу, працює в програмі «Як в ООН», у Клубі вивчення миру й глобальних проблем, у «Міжнародній амністії», в організації «Студенти з Азії». Щоб поліпшити свій фінансовий стан, Джавад займається дослідницькою роботою в рамках Програми вивчення питань миру і глобальних проблем, яку пропонує коледж Ерлгем.

Минулого літа Джавад став одним із 40 делегатів від університетів Сполучених Штатів на японсько-американській конференції в Стенфордському університеті, штат Каліфорнія, а потім працював у Товаристві афганських професіоналів у Північній Америці у Фремонті, штат Каліфорнія.

Цього року за свою роботу Джавад отримав студентський приз Національної асоціації миру і справедливості «за внесок у встановлення миру і справедливості в кампусі, в громаді та в усьому світі». Крім цієї нагороди, Джавад отримав ще одну, аналогічну, від Студентської конференції з питань миру в Гошенському коледжі, штат Індіана.

Нині, маючи афганський, італійський та американський досвід, 20-річний Джавад називає себе «глобальним громадянином» і додає: «Все, що мені потрібно зараз, – це глобальна віза».

Іветт Іссар вчиться на третьому курсі коледжу Ерлгем за спеціальністю «міжнародні проблеми». У цьому коледжі вона зацікавилася культурним спадком квакерів і яскраво вираженими ідеалами «ненасильництва, простоти

і соціальної справедливості». Іветт народилася й виросла в Найробі (Кенія), а її батьки – індуси. «Для мене обидві країни рідні, хоча, можливо, Індія дещо ближча, – каже Іветт. – Коли я приїхала в Ерлгем, то думала, що мені не сподобається жити в містечку на Середньому Заході, але виявилось, що це чудове місце. В громаді панує неймовірний потяг до навчання, а люди глибоко віддані справі освіти».

В коледжі Ерлгем Іветт сформувала відділення організації «Американці за поінформовану демократію», яка проводить відеоконференції зі студентами з різних країн світу, щоб обговорити світові проблеми й дійти узгоджених рішень. Сьогодні у США й інших країнах існує 70 студентських відділень цієї організації. «Все почалося тоді, коли на одній із зустрічей я познайомилася з людьми, котрі мають прекрасні ідеї про те, як краще представити інші країни звичайним американцям і як водночас зробити середнього американця зрозумілим для людей з інших країн».

За цей рік Іветт організувала чотири конференції, познайомивши американських студентів з їхніми однолітками з Пакистану, Австралії, Філіппін, Гондурасу, Шрі-Ланки та багатьох інших країн. Студенти обговорювали такі теми, як «Реакція світу на стихійні лиха» та «Чи повинні Сполучені Штати намагатися розвивати демократію за кордоном?».

Як і Джавад, Іветт брала активну участь у програмі «Як в ООН». Минулого року під час проведення заходу цієї організації в Чикаго вона представляла Ліван. «Щоб представляти інтереси іншої країни, треба розуміти її громадян, треба перевтілитися в них, – каже Іветт. – Більше того, треба вчитися співпрацювати з іншими людьми задля координації зусиль і йти на компроміси заради досягнення блага для всіх».

Іветт знаходить також час для занять улюбленою музикою – вона співає в хорі коледжу Ерлгем. Минулої весни вона провела семестр у Відні. «Це було неперевершено, – згадує Іветт. – Ми співали в самому серці Європи в цих знаменитих соборах. Я ніколи цього не забуду».

Коли її питають про те, які найважливіші уроки вона здобула, навчаючись у США, Іветт замислюється. «Очевидно, найважливіше в житті людини – це люди, які її оточують. Без зв'язку з ними, без любові ти просто острівок, якщо виникають якісь труднощі. Я зрозуміла, що людям слід турбуватися одне про одного, берегти своїх близьких. Напевне, я завжди це знала, але в США я справді це зрозуміла». ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

ПРАЦЯ НА БЛАГО ГРОМАДСЬКОСТІ

Робін Л. Єгер

Роджею Соіс. AP/WWP

Студенти університетів Південного Міссісіпі й Іллінойсу старанно працюють на зведенні будинку для організації «Житло для людей» у Джексоні (штат Міссісіпі).

Працівник Бюро міжнародних інформаційних програм Державного департаменту США Робін Єгер розповідає про те, як американські коледжі й університети заохочують студентів до праці на благо громадськості.

У США існують сильні традиції добровільної праці. Змалечку молодь заохочують знаходити можливості допомогти ближньому. На всій території Сполучених Штатів коледжі й університети дають студентам змогу брати участь у добровільній громадській діяльності. Іноді студенти навіть отримують заліки за таку працю, але найчастіше нагородою є почуття задоволення від того, що вони комусь допомогли, і розуміння, що навіть вони, ще юні, можуть зробити щось корисне. Наочним втіленням цієї концепції є організація «Кампус компакт», яка на своєму веб-сайті (<http://www.compact.org>) характеризує себе як «загальнонаціональна коаліція ректорів понад 950 коледжів та університетів з приблизно 5 млн. студентів, яка намагається розвивати й заохочувати громадську діяльність, формувати активну громадянську позицію і потребу служити суспільству у сфері вищої освіти».

З часу свого заснування у 1992 році Бюро з формування навичок громадської діяльності при університеті

Південного Міссісіпі (Геттісберг, штат Міссісіпі) є добровільним ресурсним центром і центром з координації громадських робіт і формування у студентів навичок громадської діяльності. Щороку на громадську діяльність припадає 20 000 годин.

Успішність у навчанні і служіння громаді є ядром програми, яка заохочує громадську діяльність студентів на місцевому рівні, в масштабах всієї країни і всього світу. Університет Південного Міссісіпі – один із шести вищих навчальних закладів, які разом зі Східноамериканським університетом займаються впровадженням однієї з моделей формування навичок праці на благо громадськості. На базі університету також створено і функціонує Центр громадської й громадянської діяльності Міссісіпі (<http://www.usm.edu/ocsl>).

Ось як тлумачить формування навичок громадської діяльності Іллінойський університет (Урбана-Шампейн):

«Підготовка студентів до виявлення активної громадянської позиції є одним із найважливіших завдань гуманітарної освіти. Ми пов'язуємо студентську громадську діяльність із навчальним процесом. Гуманітарна освіта допомагає студентам формувати інтелектуальну

Тед С. Воррен. AP/WWP

Студентка університету Сіетла навчає глухонімого в наметовому містечку для бездомних на території кампусу в Сіетлі (штат Вашингтон).

і соціальну установку, яка водночас вимагає вияву творчих здібностей і відповідальності. Вона творча в плані готовності експериментувати з ідеями, уявляти нові світи і чинити опір стереотипам. Вона відповідальна за фундаментальні зв'язки з реальним світом.

Ось чому так важливо не відокремлювати студентів від суспільства і розвивати їхню потребу служити людям. Наприклад, за два семінари студентам на відділенні архітектурного дизайну вдалося розробити проект недорогого, але економного щодо використання енергії будинку для програми «Житло для людей». Рушійною силою цього унікального проекту було складне поєднання цінностей і вибору, яке закорінюється в громадську відповідальність, у сенсі того, що треба зробити будинки доступними для малозабезпечених сімей, але разом із тим використати нові технології енергозбереження» (<http://www.union.uiuc.edu/ovp/sle/>).

У Новій Англії Дармутський коледж, Вермонтський університет, коледж Св. Майкла, Норвічський університет, Шамплейнський коледж і Кастлтонський державний коледж об'єдналися з багатьма місцевими адміністративни-

ми й громадськими організаціями, щоб створити програму "DREAM" (в перекладі – «Мрія», буквально – абревіатура від "Directing Through Recreation, Education, Adventure, and Mentoring" – «Спрямування шляхом відпочинку, освіти, пригод і виховання». – *Прим. ред.*). В рамках цієї програми до дітей з місцевих малозабезпечених родин прикріплюють на тривалий час наставників, які допомагають їм у навчанні, займаються з ними спортом і ходять у походи. Програму почали здійснювати у Дартмуті в 1991 році, а тепер вона поширилася на всю територію штату. Партнерами програми є адміністративні органи, які займаються питаннями житла, організація «Дівчата-скаути» й компанія "Ben and Jerry's Ice Cream" (<http://www.dreamprogram.org/>).

Університет Сіетла (штат Вашингтон) у листопаді 2005 року організував загальнонаціональну конференцію з проблем бідності – п'яту за рахунком. Цей університет попросили провести такий захід, тому що в лютому 2005 року там існувало наметове містечко, яке дало притулок на цілий місяць сотні бездомних чоловіків і жінок. Університет Сіетла став першим навчальним закладом, який надав бездомним таку допомогу. Конференцію організували студенти цього університету і члени вашингтонського відділення «Кампус компакт». Ця асоціація об'єднує

З дозволу адміністрації Воффордського коледжу

Студент Воффордського коледжу, штат Південна Кароліна, допомагає студентам молодших курсів на заняттях з акторської майстерності.

в своїх лавах ректорів коледжів та університетів штату Вашингтон, які намагаються підвищити громадянську відповідальність студентів. Детальніше про конференцію див.: <http://www.studentsagainsthunger.org>.

Інша загальнонаціонально визнана програма здійснюється в університеті Фурмана в Грінвіллі (штат Південна Кароліна). На веб-сайті цього університету сказано:

«Багато курсів з релігії, педагогіки, мистецтва, філософії, соціології і політології передбачають громадську працю. Наші студенти навчають читати дітей з малозабезпечених родин, розробляють маркетинг для місцевих некомерційних організацій, допомагають підприємцям складати бізнес-плани.

Формування навичок громадської діяльності не припиняється за дверима аудиторії. Щороку 800 студентів-добровольців університету Фурмана працюють в «Університетському корпусі освіти», надаючи допомогу 45 організаціям, у тому числі «Армії порятунку», Центрові спеціального навчання для дітей, групам «Латиноамериканська ініціатива» та «Дівчата-скаути» (<http://www.furman.edu/main/community.htm>).

Розташований неподалік Воффордський коледж (м. Спартанберг, штат Південна Кароліна) також має свою програму формування навичок громадської діяльності. Студенти цього невеликого коледжу гуманітарних наук добровільно беруть участь у різноманітних громадських

проектах. Одні працюють самостійно, інші – в університетських об'єднаннях чи місцевих організаціях. Студенти Воффордського коледжу працюють у безплатних їдальнях і притулках для бездомних, готують і роздають їжу голодним. Вони викладають у місцевих школах і працюють у місцевій безкоштовній медичній клініці. Вони дарують різдвяні подарунки бідним дітям і допомагають прикрашати кампус і своє місто до свята (<http://www.wofford.edu/serviceLearning/default.asp>).

Всі коледжі пропонують програми навчання з елементами громадської діяльності. За даними Американської асоціації місцевих

коледжів, більше ніж половина місцевих коледжів у США також ввели подібні програми до своїх планів. Асоціація видала низку публікацій на цю тему, дві з яких особливо цікаві. Це «Sustaining Service Learning: The Role of Chief Academic Officers» («Навчання громадській діяльності. Роль провідних викладачів. Допоміжні матеріали», 8 сторінок) і «A Practical Guide for Integrating Civic Responsibility Into the Curriculum» («Практичний посібник із введення громадської відповідальності у навчальну програму», 86 сторінок). Обидві публікації можна знайти на веб-сайті http://www.aacc.nche.edu/Content/NavigationMenu/ResourceCenter/Projects_Partnerships/Current/HorizonsServiceLearningProject/Publications/Publications.htm.

Професійно-технічний інститут Альбукерка у штаті Нью-Мексико подає приклад навчання громадській діяльності на рівні місцевого коледжу. Він отримав грант Корпорації загальнонаціональної і громадської праці, а також багато нагород за заслуги в цій сфері. Понад 50 місцевих агенцій пропонують студентам цього інституту працювати з ними, і студенти можуть, за бажанням, брати участь у молодіжних програмах та програмах надання медичних, соціальних і юридичних послуг, займатися охороною лісів, підготовкою і проведенням Спеціальних олімпійських ігор, працювати у конгресменів або займатися захистом тварин (<http://planet.tvi.cc.nm.us/experientialearning/>). ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

РІЗНОМАНІТНІ МОЖЛИВОСТІ ОТРИМАННЯ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ СЕМИ КОНКРЕТНИХ КОЛЕДЖІВ

Посольства і консульства США беруть на роботу іноземних громадян для того, щоб вони допомагали розробляти й реалізовувати освітні та культурні програми, які поліпшують взаєморозуміння. В квітні 2005 року Державний департамент США організував приїзд до США вісімнадцяти таких працівників на навчання з відвіданням коледжів у Шарлотті (штат Північна Кароліна) та її околицях для ознайомлення з життям і побутом іноземних студентів. У цій статті підбито підсумки поїздки цієї групи і надано загальне уявлення про різноманітність можливостей отримання освіти в США.

Місто Шарлотта було вибрано тому, що це великий центр банківської діяльності, засобів масової інформації, бізнесу, культури і транспорту на Південному Сході США, а також «оселя» для цілої низки поважних навчальних закладів. 18 учасників програми були розділені на групи, кожна з яких відвідала один коледж, щоб зустрітися зі студентами, поспостерігати за навчанням, обговорити доступні для студентів ресурси та проблеми, які на них чекають, а також одержати уявлення про життя і побут іноземних студентів у США. Всі ці коледжі зацікавлені у залученні іноземних студентів і підтримують регулярно оновлювані, добре оформлені веб-сайти з інформацією про себе. Наведений уривок із веб-сайту коледжу Девідсона уособлює загальну зацікавленість коледжів в іноземних студентах:

«Поінформованість про події, які відбуваються у світі, та стурбованість глобальними проблемами – важливі чинники освітнього процесу в коледжі Девідсона. Як студент, який жив і навчався в іншій країні, ви можете багато чим поділитися зі студентами й викладачами нашого коледжу. В процесі розгляду вашої заяви ми розраховуємо дізнатися більше про вас і ваш життєвий досвід».

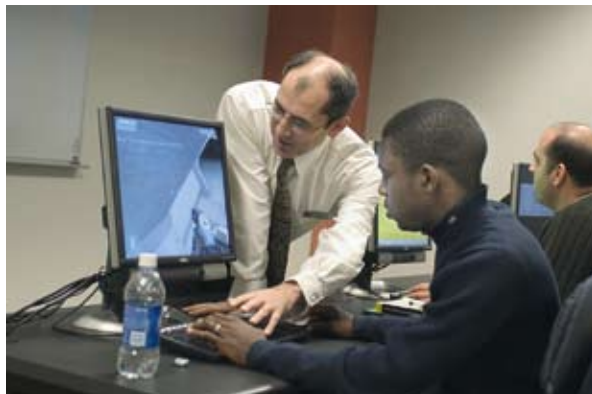
Сім навчальних закладів

З дозволу адміністрації коледжу абатства Белмонт

Коледж абатства Белмонт – це невеликий гуманітарний коледж, де навчається 1000 студентів. Він відомий своєю «родинною» обстановкою і прагненням сформувати цілісну, гармонійно розвинуту особистість. Коледж розташований у Белмонті (штат Північна Кароліна), в кількох хвилинах їзди на захід від Шарлотти. Поблизу коледжу – абатство Белмонт, засноване монахами-бенедиктинцями (<http://www.belmontabbeycollege.edu/>).

Центральний П'едмонтський коледж – великий місцевий коледж у штаті Північна Кароліна, де навчається понад 70 тисяч студентів, котрі беруть участь у 100 навчальних програмах у кількох кампусах. Саме тут Президент Джордж В. Буш виступив 5 квітня 2005 року з промовою про нові ініціативи з питань розвитку трудових ресурсів. Коледж пишається тим, що в ньому навчаються студенти з понад 100 країн (<http://www.cpsc.edu>).

З дозволу адміністрації Центрального П'едмонтського коледжу

Професор допомагає студентіві в комп'ютерному класі Центрального П'едмонтського коледжу.

З дозволу адміністрації коледжу Девідсона

Студенти коледжу Девідсона проводять щомісячну «національну вечерю», під час якої гості можуть ознайомитися з кухнею, музикою і національними костюмами певної країни. На знімку: студенти допомагають пекти хліб.

Коледж Девідсона розташовано в м. Девідсон (штат Північна Кароліна), приблизно в 30 хвилинах їзди на північ від Шарлотти. Населення Девідсона налічує всього 8 тис. осіб. Коледж Девідсона – це незалежний гуманітарний навчальний заклад, у якому навчається 1600 студентів. З часу заснування коледжу в 1837 році пресвітеріанами з його стін вийшло 23 стипендіати Родса. На особливу увагу заслуговує заснована 20 років тому Програма міжнародних досліджень ім. Діна Раска, названа на честь випускника коледжу Девідсона, який обіймав пост державного секретаря штату. Коледж Девідсона було засновано як чоловічий навчальний заклад, але сьогодні студенток у ньому не менше, ніж студентів (<http://www.davidson.edu>).

Університет Джонсона й Уельса називає себе «університетом, який кує кадри для Америки». Університет має свої кампуси в чотирьох штатах; кампус у Шарлотті було відкрито у 2004 році. Університет пропонує програми неповного (два роки) і повного (чотири роки з присвоєнням ступеня бакалавра) навчання із спеціальністю у сфері бізнесу, ресторанно-готельної справи та кулінарного мистецтва. На його веб-сайті представлено інформацію сімнадцятьма мовами (<http://www.jwu.edu/charlotte>).

Вікторія Арно, АРММР

Студенти університету Джонсона і Уельса готуються до показу випічки на «Національному хлібному саміті».

Програма навчання з елементами праці на благо громадськості в університеті Джонсона К. Сміта знайомить студентів з дітьми, яким потрібна допомога в навчанні. Завдяки цій програмі багато дітей, котрі мали низькі оцінки з математики й читання, підвищили свою успішність до рівня вище середнього по штату для учнів цієї вікової категорії.

Університет Джонсона К. Сміта – історично негритянський. Там навчається 1400 студентів, у розпорядженні яких просторий кампус, лише в милі від центру Шарлотти. В університеті панує дружня атмосфера; тут студентами опікуються віддані своїй справі турботливі педагоги. Однією з вимог до студентів є участь у праці на благо громадськості. Університет пропонує можливість навчання в дев'яти закордонних вузах та інтернатурах, а також стажування в більше ніж 90 компаніях (<http://www.jcsu.edu/>).

З дозволу адміністрації університету Квінс у Шарлотті
Студенти університету Квінс у Шарлотті готуються до випускної церемонії.

Університет Квінс у Шарлотті було засновано як жіночу семінарію. Сьогодні студенти чоловічої статі становлять 30 відсотків старшокурсників цього навчального закладу, який пропонує всебічні програми на рівні магістратури і пов'язаний з пресвітеріанською церквою. Розташований у мальовничому житловому районі міста, університет Квінс у Шарлотті поєднує програму чотирирічного базового навчання в галузі гуманітарних наук з 24 профілюючими дисциплінами. В університеті навчається близько 2200 студентів, і на кожного педагога припадає в середньому по 13 студентів (<http://www.queens.edu/>).

Університет Північної Кароліни у Шарлотті налічує понад 19 500 студентів і пропонує програми навчання на рівні бакалавра, магістра і доктора наук. Його сучасний кампус розташований приблизно в 10 милях від центру Шарлотти. Це важливий регіональний центр бізнесу і науково-дослідницької роботи. В університеті навчаються студенти з усіх куточків США і приблизно із 80 зарубіжних країн (<http://www.uncc.edu/>).

«Людина, яка сама себе створила» – пам'ятка місцевого кампусу – вдалий фон для фотографії студентів університету Північної Кароліни в Шарлотті

Вейд Братон/університет Північної Кароліни в Шарлотті

Факти

Зарахування і заява на вступ. У різних коледжах існують різні вимоги щодо зарахування. Коледж Девідсона й університет Північної Кароліни у Шарлотті позиціонують себе як елітні заклади. Коледж абатства Белмонт зосереджується на академічному і духовному розвитку, а в університеті Джонсона К. Сміта дуже цікавляться характером і особистістю абітурієнтів, а також їхніми оцінками. Центральний П'єдмонтський місцевий коледж має програми майже для всіх, але далеко не кожен абітурієнт йому підходить. Два найбільші навчальні заклади – університет Північної Кароліни у Шарлотті та Центральний П'єдмонтський коледж – мають багаті ресурси, але можуть видатися комусь занадто великими. Від того, наскільки точно знайдено «правильний» навчальний заклад, залежить результат розгляду заяви студента, його успішність і відчуття задоволення після зарахування. Кожен навчальний заклад має свій веб-сайт, на якому представлено інформацію про вимоги до вступників, про фінансову допомогу і, в більшості випадків, додаткову інформацію для іноземних студентів.

Проживання, харчування, ресурси, охорона здоров'я і безпека. Центральний П'єдмонтський коледж не надає студентам гуртожитку. Інші розглянуті тут навчальні заклади мають гуртожитки і надають студентам інформацію про порядок подачі заяв на отримання житла. Умови харчування й проживання різні в різних кампусах, але більшість коледжів пропонують своїм студентам на вибір кілька варіантів, особливо після першого року навчання. Всі навчальні заклади мають бібліотеки і надають студентам доступ до комп'ютерів, усі вони публікують інформацію про заходи безпеки в кампусі. В усіх навчальних закладах від студентів вимагають мати медичне страхування, але водночас кожен заклад має свою медичну службу. Якщо студентам необхідна допомога в адаптації до умов кампусу, вони можуть отримати відповідну консультацію. Вартість і правила проживання визначає адміністрація кожного навчального закладу окремо. В різних коледжах розклади лекцій і семінарів різні, вони змінюються з року в рік, тому майбутнім студентам слід уточнити терміни початку занять, написання письмових робіт, канікул на веб-сайтах обраних навчальних закладів або скористатися іншими джерелами інформації.

Допомога в навчанні. Деякі навчальні заклади допомагають студентам у вивченні англійської мови або в розвитку письмових навичок. Більшість бібліотек допоможуть студентам використовувати ресурси і шукати інформацію. Всі коледжі влаштовують для своїх випускників зустрічі з потенційними роботодавцями або надають інші послуги щодо пошуків місця роботи по закінченні вузу.

Послуги й організації для іноземних студентів.

У всіх коледжах існує спеціальне бюро, яке організовує різноманітні заходи й асоціації і клуби для іноземних та американських студентів за етнічною чи географічною ознакою. Деякі служби також допомагають іноземним студентам познайомитися з місцевими студентами та їхніми сім'ями, щоб проводити з ними час, особливо на свята й під час канікул. Іноді студентів з кількох навчальних закладів обслуговує одна місцева організація, наприклад, «Дім іноземних студентів» у Шарлотті, яка надає іноземним студентам можливість ближче познайомитися з мешканцями міста.

Віросповідання. Коли іноземні гості, які приїхали до США в рамках програми Державного департаменту, запитували про віросповідання, студенти, з якими вони зустрічалися, і консультанти з роботи з іноземними студентами в один голос казали, що в кожному навчальному закладі – чи публічному, чи приватному, чи релігійному – радо зустрічають студентів будь-якого віросповідання.

Висновок

Члени групи дійшли висновку, що навіть короткий візит допоміг їм не лише поновити в пам'яті багато фактів, про які вони читали або чули до приїзду в США, але і краще зрозуміти американські реалії. Найважливішим уроком стало те, що в США існує багато різноманітних можливостей для навчання.

В підготовці цього матеріалу брали участь: Мохамед Ахмед Абдалла Ахмед з Дохи (Катар), Вівіан Абдалла з Єрусалима (Ізраїль), Параскеві Вів'єн Аллімоно з Мельбурна (Австралія), Нада А. Аль-Соєз з Багдада (Ірак), Майка Брзоштен з Кракова (Польща), Борі Бендесу-Велес з Ліми (Перу), Йосіта Екуєві-Амаві з Ломе (Того), Александра Ескобоса з Ермосильо (Мексика), Усаваді Катпичаї з Бангкока (Таїланд), Памела Кувалі з Лілонгве (Малаві), Ратна Мукхерджі з Ченнаї (Індія), Марія Паола Піріні з Рима (Італія), Дана Полчикова з Братислави (Словацька республіка), Карін Росніцек з Мюнхена (Німеччина), Луїза Марія Віау з Гватемали (Гватемала), Беатріс Д.П. Вілейн з

Роберт Казаро/
Державний департамент США

Порт-о-Пренса (Гаїті), Корнелія Влайчу з Бухареста (Румунія) і Чжоу Хун з Гуанчжоу (Китай). Всі вони зображені на фото внизу. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

ВИБІР ОСНОВНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В КОЛЕДЖІ

Лінда Тобаш

Стью Мілн. AP/WWP

Групи можуть бути великими чи малими, формальними чи неформальними. Професор університету Браун, штат Род-Айленд, веде заняття.

Автор дає визначення основної спеціалізації та другої спеціалізації в академічному розумінні цих термінів і пропонує корисні поради студентам, котрі вибирають спеціалізацію. Лінда Тобаш – директор студентської служби Університету міжнародної освіти.

«Як і більшість людей, я дуже добре пам'ятаю той рік, коли я визначився із спеціалізацією. Я три рази приймав рішення».

Доктор Девід Браунлі, професор історії мистецтв, Пенсильванський університет

(http://www.college.upenn.edu/curriculum/major_choosing.html).

Коли треба вибирати із сотень спеціалізацій і тисяч коледжів та університетів – як підступитися до вибору того, що і де вивчати? Дехто спочатку вибирає, де вчитися: у великому університеті чи в невеличкому гуманітарному коледжі або, наприклад, у спеціалізованому

закладі з програмами вивчення інженерної справи, комп'ютерів чи інформатики; в місті чи в сільській місцевості; поряд із пляжем чи в горах, поряд із батьківським гніздом чи подалі від нього; в закладі, який надає фінансову допомогу, чи там, де можна зайнятися певними позапрограмними заняттями, як-от: грати у футбольній команді, працювати на університетській радіостанції або в телестудії, газеті, театрі чи кіностудії. Але багато хто, однак, спочатку вибирає спеціалізацію, а потім шукає навчальні заклади, де її найкраще здобути.

На відміну від системи освіти в інших країнах, де спеціалізація студента визначається матеріалом, вивченим у середній школі, чи оцінками на вступних іспитах, в Америці студенти базового чотирирічного коледжу, зазвичай, можуть вибрати будь-який навчальний заклад і будь-яку запропоновану програму навчання. Звичайно, в деяких навчальних закладах, відомих своєю вибірковістю, дуже високий конкурс, і небагато надзвичайно здібних юнаків і дівчат з найвищими показниками можуть туди вступити,

Пет Літл. AP/WWP

Невелике регулювання – і величезний мотор запускається в Пенсильванському технологічному коледжі. Стипендію цієї студентки забезпечено фінансами, які заповів Бенджамін Франклін.

але навіть у менш елітних закладах конкурс на окремі спеціальності, наприклад, медсестри чи інженера, буде вищим, а вимоги до вступників – строгішими. Проте в цілому перед майбутніми студентами постає дуже широкий вибір.

Що таке основна спеціалізація?

На веб-сайті Стенфордського університету можна прочитати: «Спеціалізація – це сфера знань, яку ви збираєтесь опанувати під час проходження базового чотирирічного курсу навчання. Ваш вибір визначає, який предмет займатиме значну частину вашого навчального часу й сил. Коли ви опануєте всі необхідні курси з вибраної спеціалізації і виконаєте загальні вимоги університету, вам присвоять ступінь бакалавра. Ваша спеціалізація дасть вам змогу розвивати навички й виявити здібності в розумінні предмета, з найелементарнішого й до найскладнішого рівня. Вибір вашої спеціалізації – це ваше особисте рішення» (<http://www.stanford.edu/~susanz/Majors.html>).

Вибір спеціалізації – це те саме, що й укладення контракту між університетом і студентом про те, що студент зобов'язується пройти певний курс навчання, який складається із загальних вимог навчання (тобто вимог університету) та вимог навчальної спеціалізації. Іншими словами, програма навчання в університеті складатиметься не лише з курсів, що входять до основної спеціалізації. Насправді, загальноосвітні предмети чи предмети за вибором, тобто предмети, які студент сам вибирає із запропонованих курсів як за спеціалізацією, так і за іншими напрямками, можуть становити до 50–60% усіх навчальних дисциплін, які слід опанувати. Частка загальноосвітніх курсів стосовно курсів за спеціалізацією залежить від університету і вибраної спеціалізації, але вимога вивчити певну кількість загальнообов'язкових предметів існує в усіх навчальних закладах. Американська система базової освіти своїми коренями сягає традицій гуманітарної освіти, і загальноосвітнім дисциплінам надається велике значення. Мета будь-якої чотирирічної базової програми

Студентка кафедри мистецтва веде конспект з анатомії в коледжі мистецтва і дизайну Саванні, штат Джорджія.

ми навчання для отримання ступеня бакалавра – навчити студентів критично мислити і навчити їх учитися й одержати знання в певній галузі.

У багатьох закладах студенти можуть обрати не лише основну, а й другу спеціалізацію. Друга спеціалізація, зазвичай, тісно пов'язана з основною: наприклад, англійська мова може бути основною, а театральне мистецтво – другою спеціалізацією студента або, скажімо, історія – основна, а політологія – друга спеціалізація чи навпаки.

Для завершення навчання необхідно опанувати небагато предметів з другої спеціалізації, які часто зараховуються також як обов'язкові предмети з основної спеціалізації.

В деяких закладах студенти у тісній співпраці з куратором можуть розробити індивідуальну програму спеціалізації. Все більше студентів обирає дві основні спеціалізації. Іншими словами, вони закінчують університет, виконавши вимоги з обох профілюючих програм. Спеціалізації можуть бути взаємопов'язаними, наприклад, як дві суспільні науки – історія й соціологія, або можуть бути зовсім різними – скажімо, біологія і література. Часто у виборі двох основних спеціалізацій студенти керуються бажанням краще підготуватися до майбутньої професійної кар'єри або поліпшити свої шанси на вступ в аспірантуру. Але іноді вибір двох спеціалізацій є результатом особистих уподобань. Деякі заклади дозволяють обирати три спеціалізації водночас, інші вимагають почергового проходження програм. Загалом, часу на отримання ступеня витрачається трохи більше, але студентам не треба починати іншу спеціалізацію з нуля. Значна частина загальноосвітніх предметів і навіть деякі предмети за вибором зараховуються для виконання вимог програми другої спеціалізації.

Усі заклади чітко визначають вимоги, яких мусять дотримуватися студенти, щоб одержати ступінь. Зазвичай, щосеместру студенти зустрічаються з куратором, який допомагає їм вибрати предмети для виконання вимог програми навчання. У більшості університетів студентам також надають для цього додаткові матеріали, такі як

контрольний список вимог для отримання ступеня або виконання програми.

Коли слід вибирати спеціалізацію?

Деякі студенти вступають до коледжу, точно визначившись із предметом вивчення, інші тільки думають, що визначилися, а деякі не мають жодного уявлення, що ж вибрати. Більшість із них змінить спеціалізацію, принаймні хоч раз.

Оскільки майже дві третини студентів у США під час навчання змінюють спеціалізацію, а дехто випробовує себе в чотирьох чи п'яти спеціалізаціях, деякі університети надають перевагу вибору студентами спеціалізації тільки після початку навчання. Але навіть у тих університетах, де вступники мусять вказати спеціалізацію при поданні документів, як правило, в графі спеціалізації можна вибрати формулювання «не визначена».

Хоча студентам виділяють обмежений час на вибір спеціалізації, оскільки більшість програм навчання розрахова-

Практика і ще раз практика – таке життя студентів музичної кафедри у Віргінському університеті Мері Вашингтон.

ні на чотири роки і 120 залікових балів («кредитів») – див. візку, – часто вони все-таки мають два роки на те, щоб визначитися з вибором і встигнути своєчасно завершити навчання. Зазвичай, студентам місцевих коледжів (навчальних закладів із дворічною програмою навчання, по закінченні якої присвоюється ступінь молодшого спеціаліста) доводиться визначитися набагато швидше. Також студентам бажано раніше визначитися зі спеціалізацією, якщо в обраній програмі значна частина предметів належить до сфери спеціалізації (наприклад, вузькоспеціалізовані дисципліни або деякі медичні спеціальності), що потребує великої кількості попередніх курсів (базових курсів, які студенти мусять пройти, щоб записатися на предмет підвищеного рівня).

Студент університету Карнегі-Меллона прикріплює медаль на машину без водія, яка виграла приз і яку його команда привезла з Пенсильванії на змагання в Неваду.

Як вибрати спеціалізацію?

Одні студенти захоплюються якимось конкретним предметом. Інші успішно вивчили щось у середній школі. Дехто ж поставив собі за мету зробити кар'єру, що зумовлює вибір спеціалізації: наприклад, професія медсестри, педагога, живопис або інженерна справа. Але багато студентів просто ще не усвідомили свого покликання. Хоча, можливо, вони й мають уявлення, чим хотіли б займатися по закінченні навчання, проте можуть чітко не розібратися, які предмети допоможуть їм досягти поставленої мети. Як правило, більшості професій підходить не одна спеціалізація. Насправді, багато закладів попереджають, що вибір кар'єри і вибір основної спеціалізації – це два різних процеси.

Більшість викладачів вважають, що у виборі спеціалізації студенти мусять орієнтуватися на те, чим вони хочуть займатися, які їхні здібності і як вони хочуть вчитися. Найкращі ресурси, що допомагають вибрати спеціалізацію, надаються самими коледжами й університетами. Більшість закладів публікують на своїх веб-сайтах велику кількість

інформації, призначеної допомогти у виборі спеціалізації. Хоча деякі заклади на своїх сайтах наводять інформацію, що стосується лише їхніх програм і послуг, багато інших пропонують інформацію, яку можна застосувати до умов будь-якого навчального закладу (див. врізку).

Найчастіше абітурієнтам і студентам дають такі поради:

- Пізнайте себе більше. Які ваші сильні і слабкі сторони стосовно освіти? Що вам подобається? Що вас цікавить? Які у вас цінності? Що ви збираєтесь робити безпосередньо по закінченні університету: йти працювати чи вчитися в аспірантурі?
- Оцініть себе як особистість, свої риси характеру, свої інтереси. Якщо це неможливо зробити у вашій середній школі або в місті, зверніться до Американського освітнього інформаційного чи консультативного центру у вашій країні. В рамках програми EducationUSA діє понад 450 таких центрів у 170 різних країнах (<http://www.educationusa.state.gov>).
- Відвідайте веб-сайти кафедр університетів. Подивіться, які спеціалізації вони пропонують. Оцініть, які предмети викладаються і які вимоги висуваються для отримання ступеня. Деякі професори й викладачі публікують в Інтернеті навчальні плани своїх курсів. Чим більше ви довідаєтесь про курси й вимоги до спеціалізації, тим краще.
- Коли ви приїдете у Сполучені Штати, відвідайте кафедри в університеті й поговоріть із працівниками, викладачами і студентами.
- Зайдіть до центру професійної орієнтації і знайдіть інформацію про те, які посади зайняли випускники університету і яку спеціальність вони вивчали.
- Коли ви почнете навчання, спробуйте походити на різні курси на різних кафедрах. Познайомтеся з викладачами, які викладають основні курси за спеціалізацією, і довідайтесь, які студенти там навчаються.
- Якщо вам здається, що ви обрали не ту спеціалізацію, не хвилюйтеся, більшість студентів у США змінюють спеціалізацію. Не варто триматися за спеціалізацію, яка вам не подобається або нецікава.
- Не плутайте вибір професійної кар'єри з вибором основної спеціалізації. Будь-яка спеціалізація підготує вас до кількох різних посад у майбутньому. Як написано на веб-сайті Вашингтонського університету, «вища освіта готує вас до виходу на ринок праці, але не обмежує вас певною професією»

(<http://www.washington.edu/students/ugrad/advising/majchoos.html>). ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

ВИБІР ОСНОВНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ І ВИБІР ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ

Вибір основної спеціалізації може виявитися непростим заняттям. У «Довіднику із спеціалізацій» (Book of Majors) Ради коледжів описано понад 900 спеціалізацій, запропонованих у 3600 коледжах та університетах. Хоча деякі книги можуть допомогти обрати спеціалізацію, яка вам найбільше імпонує, варто також відвідати веб-сайти університетів, де можна знайти корисну й безкоштовну інформацію.

Усі коледжі й університети публікують повні списки можливих спеціалізацій і програм навчання для отримання ступеня в університетських довідниках і на своїх веб-сайтах. Часто вони також надають багато інформації, інструментів і ресурсів, що допомагають зрозуміти і вибрати спеціалізацію. Наприклад, на сайті університету Міннесоти така інформація про зв'язок спеціалізації в університеті і професійної кар'єри міститься у розділі «Конспект з вибору і зміни спеціалізації» («A Workbook for Choosing and Changing Your Major») (<http://ucs1.ucs.umn.edu/www/majorworkbook.html>).

Різновиди основних спеціалізацій

Деякі спеціалізації тісно пов'язані з певними професіями, тоді як інші не мають такого однозначного зв'язку. З точки зору підготовки до кар'єри спеціалізації можна розділити на три категорії:

Не орієнтовані професійно

Ці спеціалізації не готують до певної професії або роботи в певній галузі. Така програма може стати професійно орієнтованою в поєднанні з досвідом роботи або трудовою практикою. Прикладом можуть бути такі спеціалізації, як історія, політологія і соціологія. Для деякої ці спеціальності є підготовкою до навчання на вищому рівні або в умовах роботи чи аспірантури.

Професійно орієнтовані

Професійно орієнтовані спеціалізації готують студентів до роботи в певній галузі, але не до конкретної професії. Навчання за такою програмою підготує вас до роботи стажером. Вдалими прикладами є журналістика, менеджмент і математика.

Професійні

Ці спеціалізації безпосередньо готують до конкретної роботи чи професії. Такі програми часто розраховані на навчальну підготовку до отримання професійної ліцензії або сертифікації. Серед прикладів можна згадати педагогіку, професію медсестри та інженерну справу.

Типовий список основних навчальних спеціалізацій

Сільське господарство

Ветеринарія
Зоотехніка
Механізація в сільському господарстві
Овочівництво
Підприємництво і менеджмент у сільському господарстві
Рослинознавство і ґрунтознавство
Сільськогосподарська наука
Управління пасовищним господарством

Обчислювальна техніка

Бібліотекознавство
Музеї і охорона культурних цінностей
Обробка даних

Обчислювальна математика
Обчислювальна техніка й інформаційні технології
Програмування
Системи й менеджмент у сфері інформаційних технологій

Педагогіка

Бізнес-освіта
Викладання іноземних мов
Гуманітарна освіта
Двомовна/міжкультурна освіта
Дошкільна освіта
Консультавання
Математична освіта
Навчання дорослих і перепідготовка

Освіта в галузі мистецтва, музики й драматургії
Освіта в галузі точних наук
Освіта в середній школі
Освіта в старших класах середньої школи
Освіта в сфері домогосподарства
Освіта в сфері обчислювальної техніки
Освіта в сфері суспільних наук
Початкова освіта
Професійна й промислова освіта
Релігійна освіта
Спеціальна освіта
Фізкультурна освіта/Фітнес

Інженерна справа

Аерокосмічна й авіаційна техніка
Архітектурне проектування
Астронавтика
Біоінженерія
Біомедична технологія
Будівельна справа
Геодезія і картографія
Гірська техніка й обробка мінералів
Електричне машинобудування
Електроніка
Інженерна геологія
Інженерна геофізика
Машинобудування
Металургія
Нафтопромислова справа
Обчислювальна техніка
Промислова техніка і проектування
Системний аналіз і системи проектування
Сільськогосподарська техніка
Суднобудування
Суднове машинобудування
Техніка зв'язку
Технологія виробництва керамічних виробів
Технологія матеріалів
Хімічні технології
Ядерна техніка

Технології, пов'язані з інженерною справою

Креслення
Автомобільне машинобудування і техніка
Електротехніка
Електромеханіка
Екологічні технології і технології енергозбереження
Технічна механіка
Технології охорони здоров'я і безпеки на виробництві
Будівельні технології
Авіація і повітряні перевезення
Перевезення і постачання

Англійська мова і література

Американська література
Англійська література
Англійська мова
Класична література й класична освіта
Лінгвістика

Мовлення і риторика
Письменницька майстерність
Порівняльна література
Технічне й ділове письмо

Етнографія

Американістика
Африканістика
Афро-американська етнографія
Етнографія азійсько-тихоокеанського регіону
Етнографія корінного населення Америки
Етнографія латиноамериканців
Ісламістика
Іудаїка
Країнознавство – Європа
Країнознавство – Латинська Америка
Країнознавство – Близький Схід

Іноземні мови

Грецька мова
Іврит
Іноземні мови і література
Іспанська мова
Італійська мова
Китайська мова
Латинська мова
Мови Азії
Мови Близького Сходу
Німецька мова
Португальська мова
Російська мова
Скандинавські мови
Слов'янські мови (крім російської)
Французька мова
Японська мова

Загальні й міждисциплінарні науки

Гуманітарні науки
Дослідження в галузі фемінізму
Індивідуальні спеціалізації
Міждисциплінарні науки
Розв'язання конфліктів
Суспільствознавство

Математика

Актуарна математика (фінансово-бухгалтерські розрахунки)
Математика
Прикладна математика
Статистика

Військові науки

Військові науки
Кримінальна юстиція й охорона правопорядку
Протипожежний захист і безпека

Парки і можливості відпочинку

Адміністрація парків
Дослідження в галузі спорту, відпочинку і дозвілля
Екологія
Конеvodство
Лісове господарство
Лісопродукція й обробка лісу
Менеджмент у галузі дикої природи й рибного господарства
Наука про охорону довкілля
Управління охороною довкілля

Філософія, релігія і богослів'я

Адміністративно-господарське управління релігійними закладами
Біблійні мови
Дослідження Біблії
Духовна музика
Релігійна освіта
Релігія і богослів'я
Філософія
Філософія і релігія

Зв'язки з громадськістю і юриспруденція

Зв'язки з громадськістю/
Адміністрування
Кримінальна юстиція і охорона правопорядку
Початкова юридична освіта
Правова допомога
Примусові заходи
Соціальна допомога/Соціальні послуги

Природничі науки

Астрономія
Астрофізика
Біологічні спеціалізації
Біологія
Біофізика
Біохімія
Ботаніка
Вивчення атмосфери й метеорології
Геологія
Зоологія
Клітинна й молекулярна біологія
Мікробіологія/Бактеріологія
Морська біологія
Наука про землю і космос
Природознавство
Технології досліджень
Фізика
Хімія

Суспільні науки

Антропологія
Археологія
Географія
Економіка
Історія
Кримінологія
Міжнародні справи/відносини
Політологія
Психологія
Соціологія
Управління
Урбаністика

Образотворче й виконавське мистецтво

Дизайн
Дизайн інтер'єру
Драматичне мистецтво
Кінематографія
Музика
Образотворче мистецтво
Ремісництво й кустарне виробництво
Танець
Фотографія

(Список складено A2zcolleges.com)

НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Більшість програм бакалаврату розраховані на чотири роки стаціонарного навчання. Отримання ступеня бакалавра дає можливість почати професійну роботу або продовжити навчання в аспірантурі. Ступені молодшого спеціаліста, які зазвичай присвоюють місцеві коледжі, розраховані на два роки стаціонарного навчання. Після отримання ступеня молодшого спеціаліста можна вийти на роботу або продовжити навчання в закладі з чотирирічною програмою.

У більшості випадків навчальний рік складається з двох семестрів тривалістю по 15 тижнів кожен*.

Навчальний рік, зазвичай, починається у серпні або вересні і триває до травня або червня; як правило, у грудні або січні є короткі зимові канікули. Навчання може проходити і в літній семестр – у червні, липні і/або серпні, але у більшості випадків на базовому рівні літнє навчання не обов'язкове.

Роки навчання

Перший рік – freshman (новачок)
Другий рік – sophomore (другокурсник)
Третій рік – junior (джуніор, студент передостаннього курсу)
Четвертий рік – senior (старший, студент випускного курсу)

* Серед інших поширених систем навчального року можна назвати триместри, коли навчальний рік ділиться на три рівних періоди по 10–12 тижнів кожен, і «квартальну» систему, коли рік ділиться на чотири рівні періоди по 10 тижнів кожен. Для навчання на стаціонарі студент мусить відвідувати заняття хоча б три з чотирьох чвертей.

ВИМОГИ ДО ОТРИМАННЯ СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

Для отримання ступеня бакалавра у більшості випадків треба набрати 120 залікових балів («кредитів») (180, якщо коледж працює за «квартальною» системою). Маргарет Шацман зі Служби оцінювання даних про освіту в Мілуокі, штат Вісконсин, пропонує такий опис системи «кредитів»:

Студенти стаціонару базового курсу, як правило, мають отримати не менше 15 «кредитів» за семестр, тобто 30 «кредитів» за рік.

Перший рік навчання: від 1 до 30 «кредитів».

Другий рік навчання: від 31 до 60 «кредитів».

Третій рік навчання: від 61 до 90 «кредитів».

Четвертий рік навчання: від 91 до 120 «кредитів».

Теоретичний курс

Один «кредит» дорівнює 50 хвилинам навчального часу (на занятті) в тиждень протягом одного семестру (15 тижнів). Більша частина теоретичних курсів базового рівня еквівалентна 3 або 4 «кредитам» кожен. Таким чином, щоб отримати зарахування «трикредитного курсу», студент повинен проводити на заняттях по 50 хвилин тричі на тиждень. У більшості студентів базового рівня в кожному семестрі по

5 курсів, тому в загальній сумі вони набирають 15 «кредитів» за семестр. Таким чином, студенти проводять близько 15 годин на тиждень на заняттях. Крім часу, проведеного в аудиторії, додатковий час витрачається на підготовку, в тому числі на читання, виконання домашніх завдань, заняття у бібліотеці й на підготовку до опитування та контрольних робіт.

Лабораторний курс, практичний курс і заняття в студії (виконавське мистецтво, малювання, живопис і т. ін.)

Один «кредит» прирівнюється до двох–чотирьох 50-хвилинних занять в аудиторії на тиждень протягом одного семестру. Іншими словами, на заняттях з лабораторного чи практичного курсу або на заняттях у студії студенти проводитимуть на тиждень у 2–4 рази більше часу в аудиторії, ніж на заняттях з теоретичного курсу. Підготовка поза аудиторією при цьому мінімальна або зовсім не вимагається. Наприклад, для засвоєння лабораторного курсу, за який студент отримує два «кредити», необхідно буде проводити в лабораторії, як мінімум, двічі на тиждень по два 50-хвилинних періоди.

КОРИСНІ ВЕБ-САЙТИ

Тут наведено деякі веб-сайти американських університетів, які дають корисну інформацію студентам (сайти рекомендовано автором).

Сайт Каліфорнійського університету в Берклі (<http://ls-advise.berkeley.edu/choosingmajor/intro.html>) дає визначення, що таке спеціалізація, розповідає, як підготуватися до вибору спеціалізації і подати заяву до кінця другого року навчання, розглядає деякі неправильні уявлення про спеціалізації і вибір професійної кар'єри і пропонує поради студентам, як визначити для себе мету освіти.

На сайті університету Міннесоти (<http://ucs1.ucs.umn.edu/www/majorworkbook.html>) ви знайдете визначення спеціалізації, яке дає Джон Голланд. Перелічуються фактори, які впливають на вибір спеціалізації: інтереси, навички, цінності й характерні «типи» особистості, що допоможе студентам краще зрозуміти, до якого типу вони належать і які спеціалізації їм можуть підійти.

Університет штату Оклахома (http://home.okstate.edu/homepages.nsf/toc/chp15_1) розробив poradnik «Підготовка до вищої освіти 101», де можна знайти багато рекомендацій про те, що необхідно зробити до початку навчання і що треба знати, коли починаються заняття. Там також є розділ про вибір спеціалізації.

Сайт університету штату Пенсильванія (<http://www.psu.edu/dus/md/mdmisper.htm>) розповідає про подолання поширених хибних уявлень стосовно спеціалізацій, наприклад, про те, що вибір спеціалізації і професійної кар'єри – це не одне і те саме, або що вибір однієї спеціалізації не означає відмову від усіх інших.

Сайт Пенсильванського університету (http://www.college.upenn.edu/curriculum/major_factors.html) пропонує студентам «контрольний» список для того, щоб вони змогли визначити свої інтереси, мотивації і цілі.

ЗАНЯТТЯ В АУДИТОРІЯХ ПРОТЯГОМ ПЕРШИХ ЧОТИРЬОХ РОКІВ НАВЧАННЯ

Лінда Тобаш

Майкл Конрой. AP/WWP

Студенти повинні брати активну участь в обговореннях у класі.

Вимоги, які висуваються перед студентами на заняттях, залежать від викладача і предмета, але, загалом, система американської вищої освіти передбачає активну участь студента в семінарах і виконання домашніх завдань протягом усього курсу. Підсумкова оцінка часто визначається оцінками за контрольні роботи протягом семестру і за істит, а також іншими показниками опрацювання предмету. Автор пояснює деякі системи оцінювання. Лінда Тобаш – директор студентської служби Інституту міжнародної освіти.

Хоча кожен викладач може мати власний стиль і вимоги до студентів, в американських університетах від студентів загалом чекають активної участі в навчальному процесі. Як правило, на першому занятті викладач роздає студентам навчальний план курсу або дає адресу веб-сайту, де цей план опубліковано. В ньому вказано мету курсу, позакласне читання і завдання, систему оцінювання, правила відвідування й нерідко – загальну педагогічну філософію чи підхід викладача

до викладання. Серед найпоширеніших вимог викладачів можна навести такі:

- **Студент повинен відвідувати заняття.** В багатьох закладах самі викладачі визначають правила відвідування занять. Але може існувати і спільна для всього закладу система відвідування, наприклад, студенти не повинні пропускати більше трьох занять за семестр. Нерідко, а в деяких закладах обов'язково, за відвідуванням занять ведеться контроль. Часто пропуск занять може вплинути на кінцеву оцінку студента (див. врізку). До того ж, деякі викладачі влаштовують несподівані опитування. Якщо студент пропускає заняття, він пропускає й опитування, що також може вплинути на кінцеву оцінку.
- **Студент має бути підготовлений до заняття.** В навчальному плані професор загалом вказує всі завдання. Студенти перед заняттям повинні прочитати необхідний матеріал і бути готовими обговорити його. Інколи студенти мають зібратися в групи і разом

Студенти працюють у лабораторії Східного Меннонітського університету в Віргінії.

працювати над завданням. У більшості посібників для студентів визначається, як важливо регулярно виконувати завдання і не відставати. Обсяг роботи може бути таким великим, що часто студент, який відстав, уже не зможе наздогнати групу. Так що дуже важливо йти в ногу з усіма.

- Студент повинен своєчасно здавати всі завдання. Як правило, оцінку за завдання, яке було виконано пізніше від вказаного терміну, буде знижено. Деякі викладачі за жодних обставин не приймають завдання, здані із запізненням.
- Студент повинен брати участь у роботі групи. У великих аудиторіях на лекціях, де може бути більше ніж 200 студентів, дискусії між викладачем і студентами зазвичай обмежені. Проте на більшості занять у групах кількість людей набагато менша й участь в обговоренні нерідко є складником загальної оцінки. Студенти мають не лише відповідати на запитання, але й ставити їх. Завдання більшої частини курсів – спонукати студентів до осмислення матеріалу, який вивчається, і до формування їхньої власної думки. Іншими словами, студенти мають не просто вивчити матеріал, а й розвинути, висловити і обґрунтувати власний погляд на предмет чи тему.

То чого слід чекати студентові від того чи іншого виду занять, які він, можливо, відвідуватиме? У коледжі може існувати різна кількість різноманітних предметів, які доведеться вивчати. На першому курсі часто треба буде відвідувати лекції, на яких присутні 100 і більше студентів. На таких лекціях з великою кількістю відвідувачів часто подається великий обсяг матеріалу і студенти повинні вести конспекти. На таких курсах можуть часто проводити опитування і контрольні роботи. Можливо, студенти працюватимуть у навчальних групах з меншою кількістю

СИСТЕМА ОЦІНОК

У США найчастіше вживається система оцінок від А до F (0–4), де

A = 4

B = 3

C = 2

D = 1 (американська концепція)

F = 0 (failure – незадовільно, іноді називається E)

Інші поширені оцінки

I = incomplete (незавершено)

W = withdrawal (відмова)

WU = unofficial withdrawal (неофіційна відмова)

Audit = прослуховування курсу без виставлення оцінки, без отримання «кредитів», відвідання занять і виконання завдань

Pass/Fail = проходження курсу з отриманням заліку або без отримання заліку, без прохідного балу

Pass/No credit = проходження курсу або з отриманням заліку, або без зарахування «кредиту»; ніяких негативних балів

Кожен професор встановлює свої критерії оцінювання роботи студентів і виставлення підсумкової оцінки з предмету. Як правило, викладачі пояснюють свою систему оцінювання у перший день занять, включаючи ці дані до навчального плану. Часто професор пояснює, як буде оцінювати контрольні і курсові роботи. Дуже рідко підсумкова оцінка визначається лише однією курсовою роботою або одним іспитом; зазвичай оцінка складається з певної комбінації таких критеріїв:

- % участь у роботі в аудиторії
- % опитування й контрольні роботи
- % іспит у середині семестру
- % підсумковий іспит
- % підсумкова курсова робота

відвідувачів, або зустрічатимуться особисто з викладачем, або виконуватимуть завдання, розміщені у базі даних цього предмету.

Однак більшість курсів охоплює набагато менше студентів – 30–40 осіб на занятті. Осць тут спілкування між студентами грає дуже важливу роль. З підвищенням рівня складності предмету розміри групи зменшуються, а деякі предмети викладають на семінарах у групах з 10 або менше учасників. У таких маленьких групах надзвичайно важлива підготовка до заняття і здатність брати активну участь у роботі.

З дозволу університету Джонсона С. Сміта

Кімната в студентському гуртожитку – це місце для сну, навчання і відпочинку в університеті Джонсона С. Сміта в Північній Кароліні.

Серед інших занять можуть бути лабораторні роботи, найчастіше з природничих наук і математики, метою яких є проведення дослідів. Студенти на відділеннях образотворчого мистецтва можуть очікувати, що вивчення деяких предметів проходитиме в студії і охоплюватиме як теорію, так і практику виконання якогось проекту. Так само багато курсів танцюристів, акторів, співаків, музикантів складатимуться з практичних занять і виступів.

Студенти можуть домовитися про проходження деяких курсів за індивідуальними планами. Як правило, студент разом із викладачем розробляє такий навчальний план, в якому міститься проведення досліджень, написання курсової роботи та розклад консультацій з викладачем протягом семестру.

Все більше університетів надають студентам можливість вибирати форму навчання: очні курси (особисте відвідування) або Інтернет-курси (дистанційне навчання). Нерідко одні студенти вивчають деякі курси, відвідуючи заняття, а інші – через Інтернет. Навіть в умовах звичного очного навчання викладачі все частіше використовують Інтернет для публікації додаткової інформації і домашніх завдань, а також розміщують посилання на додаткові

Вейд Брутон/Університет Північної Кароліни в Шарлотті

Ці студенти бізнес-школи університету Північної Кароліни в Шарлотті слухають лекцію в аудиторії-амфітеатрі, одному з багатьох різноманітних видів аудиторій в американських коледжах

ресурси. Тому необхідно освоїти електронну систему, яка існує в навчальному закладі.

Для деяких студентів частина навчання може пройти у вигляді трудової практики. Мета такої практики – закріпити теоретичні знання практичними навичками, а також дати студентам змогу оцінити, чи підходить їм цей вид діяльності. Зазвичай, студенти працюють у компаніях, тісно пов'язаних зі сферою їхньої спеціалізації. Якщо за практику можна одержати «кредит», який зараховується для отримання ступеня, то студентам доводиться часто брати участь у періодичних зустрічах групи, щоб обговорити досвід, отриманий під час практики. Практика може оплачуватися, але в більшості випадків вона або взагалі не оплачується, або оплачується частково. В деяких галузях, наприклад, в інженерній справі, студентам постійно рекомендують проходити трудову практику на літніх канікулах. Як правило, за літню практику навчальний «кредит» не зараховується.

Ще одна ефективна модель включає громадську діяльність до програм навчання або дає студентам змогу займатися громадською роботою, що обов'язково входить до навчального плану. В громадській діяльності особлива увага приділяється застосуванню теоретичних знань на практиці для розв'язання проблем конкретної спільноти. Така програма покликана не лише надати допомогу людям, сформувані у студентів почуття громадянської відповідальності, а й сприяти розвитку у них навичок і відчуття належності до демократичного суспільства. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

ВАРТІСТЬ НАВЧАННЯ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ

Лінда А. Сісепо/Stanford News Service

Кошти на навчання більшості американських студентів виділяються з сімейних заощаджень, позик, грантів і заробітків. У іноземних студентів не завжди є такі можливості, і в цій статті ми даємо поради, де можна знайти інформацію про фінансову підтримку.

Випускники дякують своїм батькам за всі ті жертви, на які вони мали піти, щоб дати їм освіту.

Навчатися в американському коледжі чи університеті дуже дорого. Рік навчання в одному з провідних університетів з чотирирічною програмою може коштувати до 50 тисяч доларів, не враховуючи додаткових витрат на транспорт, житло тощо. Звичайно, існують і дешевші варіанти навчання в коледжах, які теж дають освіту на високому рівні. У багатьох чотирирічних коледжах навчання коштуватиме вам не менше, ніж 10 тисяч доларів на рік, а переважна більшість із них потрапляє до цінкової категорії від 20 до 30 тисяч доларів на рік. Оплата освіти дітей стала одним із основних чинників витрат в американських сім'ях. Багато хто починає відкладати кошти ще при народженні дитини, а в деяких штатах працюють заохочувальні програми на ощадні внески.

Та слід відзначити, що, попри високу вартість самого навчання, витрати на забезпечення освіти ще вищі. Вартість утримання будівель, обладнання і працівників постійно

росте, а разом із застосуванням нових

технологій різко зростають видатки на лабораторії та інші спеціалізовані будівлі. Університети й коледжі постійно шукають фінансової підтримки з боку організацій, корпорацій і промисловості, а також місцевих органів управління, адміністрації штату й федерального уряду.

І все ж для майбутніх студентів вартість навчання в університеті може видатися загрозовою. Деякі студенти під час навчання працюють у середній школі або в коледжі, щоб заробити на оплату навчання чи на інші витрати, наприклад, на підручники, транспорт або житло. Щоб покрити ці затрати, коледжі допомагають студентам влаштуватися на роботу або в кампусі, або в районі університету. Найчастіше успіх місцевих коледжів пояснюється тим, що вони дозволяють дорослим, котрі працюють, вчитися у вечірній час, або у вихідні, або якимось інакше поєднувати очне чи заочне навчання з роботою на повний або неповний робочий день. З часів Другої світової війни великою перевагою служби в армії була оплата за навчання згідно із «Законом про GI», за яким американським солдатам, яких називають “government issue” (скорочено GI означає «урядове майно»), надається фінансова допомога для отримання вищої освіти, яка в іншому разі була б неможливою для багатьох солдатів-ветеранів.

Існує два основні джерела фінансування вищої освіти, окрім коштів сім'ї та заощаджень: позики і гранти. Позики – це позичені кошти, які необхідно повернути з відсотками, хоча відсотки на студентські позики нижчі, ніж на інші види позик. По закінченні університетів багато хто у перші роки роботи зайнятий виплатою студентських боргів. Гранти, в тому числі стипендії, – це подаровані гроші, і повертати їх не треба, але, зазвичай, для отримання гранта студенти мають відповідати певним критеріям, тобто постійно одержувати досить високі бали або довести фінансову неспроможність сім'ї утримувати студента. Стипендії, як правило, слід заслужити, вони надаються за успіхи в навчанні, спорті або в громадській роботі чи за іншими критеріями, яким відповідає студент або його сім'я. Процес пошуку цих коштів і звернення по них досить складний і може навіть відлякати деякі сім'ї. В коледжах, середніх школах та інших організаціях існують служби, які надають допомогу студентам у пошуках джерел фінансування.

Ще складнішим цей процес видається студентам з інших країн, які хочуть навчатися в США. У багатьох країнах освіта безкоштовна або досить недорога, набагато дешевша, ніж у США. Які варіанти доступні для студентів, котрі хочуть навчатися в США, але не заощаджували грошей для отримання вищої освіти, починаючи з першого класу школи?

У вересневому випуску журналу за 2006 рік під назвою «До зустрічі в США» (<http://usinfo.state.gov/journals/https/0905/ijpe/ijpe0905.htm>) висвітлювалися питання поїздки студентів до США і, зокрема, особливо детально розглядалися візові питання. Ненсі Кетеку, консультант з питань освіти в країнах Африки, яка працює у відділенні Державного департаменту в Аккрі, Гана, опублікувала статтю «Вища освіта в США: фінансування». Ми рекомендуємо

ознайомитися з нею, а також з усім журналом. Нижче наведено основні положення цієї статті.

Ви хочете вчитися в Сполучених Штатах? Можливо, ви звернули увагу на те, що вартість навчання в США вища, ніж у країнах, де система освіти перебуває під егідою держави, яка централізовано нею керує. Та ми сподіваємося, що ви так само зауважили, що вкладені в американську освіту кошти приносять величезні дивіденди, отже, вкладати кошти в отримання освіти тут вигідно.

Ось кілька шляхів організації ваших витрат на освіту в США.

- Центри EducationUSA («Освіта в США»), що їх підтримує Державний департамент США, стануть вашим офіційним джерелом інформації. Знайти найближчий до вас центр «Освіта в США» можна на сайті <http://www.educationUSA.state.gov/centers.htm>.
- У центрах EducationUSA варто пошукати два такі видання: «The College Board International Student Handbook» («Довідник для студентів з різних країн, укладений Радою коледжів»), а також книгу видавництва «Peterson» «Applying to Colleges and Universities in the United States» («Як вступати в коледжі й університети у Сполучених Штатах»).
- Ресурси, які надає американський уряд: більшість американських державних програм призначено для аспірантів. Керівництво програмами здійснюють відділи преси, освіти і культури в американських посольствах або Агенціях США з міжнародного розвитку на основі двосторонніх угод.
- Агенції, які надають стипендії: обережно! Існує багато фальшивих агенцій. Спілкуючись з агенцією, слід дотримуватися основного правила: ставитися дуже обережно до агенцій, які беруть плату за інформацію, незалежно від того, наскільки переконливий вигляд мають їхні видання і наскільки переконливо звучать гарантії.

ОПЛАТА НАВЧАННЯ ТА ІНШІ ПЛАТЕЖІ ПОРІВНЯНО ІЗ ЗАГАЛЬНИМИ ВИДАТКАМИ НА ВИЩУ ОСВІТУ

Оплата навчання – це тільки початок ваших капіталовкладень в американську освіту. Загальні витрати також включають університетські внески; деякі з них сплачують усі студенти щосеместру, а деякі пов'язані з певними вибраними курсами. Студенти також мусять платити за житло, підручники, інші матеріали, їжу, медичне страхування та обслуговування, за транспорт, паркування, телефон, Інтернет тощо. Як правило, в публічних навчальних закладах оплата за навчання для іноземних студентів має вищий тариф, ніж для студентів, котрі проживають поза межами штату, в якому розташовано заклад.

Варто також врахувати, що ви вкладаєте свій час, адже якщо ви вчитесь, то не працюєте, а це означає, що ви втрачаєте прибуток. Навіть якщо студент працює, як правило, це праця протягом неповного тижня і оплачується вона за нижчими тарифами, ніж робота на повну ставку. Наведена таблиця дає майбутнім студентам та їхнім батькам загальне уявлення про вартість навчання.

Приблизний бюджет відвідування коледжу

Витрати	Вартість	Кількість семестрів	Загалом
Внесок за подачу заявки			
Вступні іспити			
Оплата навчання			
Несвоєчасна реєстрація			
Житло			
Харчування			
Підручники/Канцелярське приладдя			
Паркування			
Автомобільне страхування			
Додаткові витрати на машину			
Місцевий транспорт			
Поїздка до університету і назад			
Заміна студентського пропуску			
Оплата використання спортзалу			
Документи про оцінки			
Оплата за користування бібліотекою			
Ксерокопії			
Мікрофільми			
Розваги			
Загалом			

МОЖЛИВІ ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ

Мартіна Шульце

Експерт радить, де іноземні студенти, а особливо аспіранти, можуть знайти фінансову допомогу, й дає рекомендації, як правильно написати заяву. Мартіна Шульце – спеціаліст з питань культури Генерального консульства США і консультант з питань освіти «Америкацентруму» в Гамбурзі (Німеччина).

Понад 500 тисяч іноземних студентів вступають щороку в американські коледжі й університети. За даними Університету міжнародної освіти, близько 67 відсотків студентів покладаються на кошти сім'ї, щоб оплатити своє навчання в Америці. Однак звернення по відповідну фінансову допомогу для багатьох є дуже важливою частиною процесу подачі заяви. В середньому іноземним студентам в Америці доведеться витратити від 16 до 46,5 тисячі доларів за один навчальний рік на оплату навчання і витрат на проживання.

Де іноземні студенти можуть отримати фінансову допомогу?

Окрім власних коштів, основними джерелами фінансової підтримки є ті американські коледжі й університети, які приймають вступників (їх частка серед усіх джерел фінансування становить 23%), і уряд або університет на батьківщині студента (їх частка становить 2,4%). Проте якщо порівняти дані для студентів базового курсу й аспірантів, то картина радикально змінюється. Тільки близько 10% іноземних студентів базового курсу отримують фінансову підтримку від американського закладу, а серед аспірантів ця цифра становить 41%. Багато аспірантів працюють асистентами професора чи лаборантами в інститутах з широкою науково-дослідницькою базою або в рамках докторських програм. Більше того, докторські програми мають більші кошти, ніж суспільні й гуманітарні. Зазвичай, більше коштів надається іноземним студентам, які подаються на академічні програми, а не на професійні. На другому році навчання шанси отримати фінансову допомогу від американського університету зростають.

Яку фінансову допомогу можна отримати з американських джерел?

Іноземні студенти базового курсу можуть звернутися по отримання стипендій, які частково покривають видатки

на оплату навчання, а також претендувати на отримання стипендій для спортсменів і студентських позик. Аспіранти можуть працювати асистентами професора, лаборантами, співробітниками адміністрації, а також звернутися по отримання стипендії до приватного чи публічного університету. Аспіранти можуть взяти позику на навчання.

Як правильно звернутися по фінансову допомогу?

Починайте готуватися й аналізувати можливості наперед, краще за півтора року до передбачуваного початку занять. Довідайтеся, які стипендії пропонує ваш уряд та університет, і заздалегідь подайте заяву.

Вивчіть можливості: відвідайте консульський центр, який співпрацює з EducationUSA, і перегляньте спеціалізовані довідники про американські коледжі та університети й цікаві для вас кафедри, де можна дізнатися, в якому обсязі надається фінансова допомога. Через Інтернет дізнайтеся якомога більше про 4–6 університетів, до яких ви хотіли б вступити. Якщо ви аспірант, знайдіть в Інтернеті ваших майбутніх професорів і познайомтеся з ними до того, як подасте документи. Саме ці люди прийматимуть рішення про зарахування, і вони мають познайомитися з вами до того, як приймуть вашу заяву.

Не соромтеся просити фінансову допомогу. Якщо вам відмовили першого разу, напишіть іще один запит і адресуйте його конкретній особі на кафедрі, яка вас зацікавила, або приймальній комісії. Якщо ваша перша спроба не була успішною, зателефонуйте і дізнайтеся, чому вам відмовили, а наступного року подайте обґрунтованішу заяву.

І останнє, але не менш важливе: розміри фінансової допомоги для студентів обмежені, і на отримання стипендії існує гостра конкуренція. Щоб підвищити шанси на успіх, вам доведеться продемонструвати дуже якісні академічні знання, добре підготуватись, аби отримати якнайвищі бали на тестах TOEFL, SAT, GMAT, GRE, підтвердити наявність власних коштів або продемонструвати справжню потребу у фінансовій допомозі і подати акуратну, повну і ретельно підготовану заяву. ■

Думки, викладені у цій статті, не обов'язково відображають погляди чи політику уряду США.

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ РАДІ ВІТАТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У МІСЦЕВИХ КОЛЕДЖАХ

Дженніфер Берчам
(Надруковано в "Community College Times")

Сполучені Штати вітають іноземних студентів, котрі бажають отримати освіту в Америці, а місії США за кордоном одержали директиву розглядати в першу чергу документи студентів і учасників програм обміну, сказала Дженіс Джекобс, помічник заступника Держсекретаря США з візових питань, на 57-й щорічній конференції Національної асоціації діячів міжнародної освіти (колишня Національна асоціація у справах іноземних студентів), що відбулась у 2005 році. Вона відзначила, що, хоча після терактів 11 вересня 2001 року деякі процедури звернення по візу змінилися, неправильно було б вважати, що вони стали непереборною перешкодою на шляху здійснення поїздок до США з метою навчання. «Застаріла громадська думка про зміни у візових порядках разюче відрізняється від дійсності, – сказала Джекобс. – Державний департамент намагається підтримати процес, який, ми сподіваємося, сприятиме відновленню напливу іноземних студентів, учасників програм обміну, вчених і бізнесменів».

У своєму виступі на конференції «Роль Державного департаменту в прийомі іноземних студентів у місцеві коледжі США» Джекобс говорила про ту роль, яку відіграли місцеві коледжі в міжнародній освіті. «Я знаю, що місцеві коледжі всієї країни надають іноземним студентам все більше й більше чудових можливостей для освіти, які в них є», – сказала вона.

У відповідь на побоювання представників дворічних коледжів, викликані поширеною думкою про те, що їхнім потенційним студентам часто відмовляють у візах, Джекобс сказала, що Державний департамент нагадав консульським працівникам, що різні навчальні заклади відповідають вимогам різних студентів. Вона також відзначила, що консульські працівники зобов'язані розглядати кожен випадок окремо, не забуваючи про велику різноманітність можливостей для отримання освіти в США.

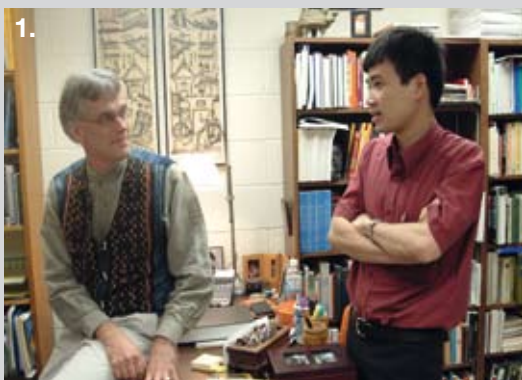
Джекобс додала, що з вересня 2001 року Державний департамент розширив штат консульських службовців, впровадивши 350 нових місць, що сприяє пришвидшеній обробці заяв на отримання студентської візи, причому до нинішнього бюджету внесено запит на подальше розширення штату на 121 місце.

Майже всі заяви на отримання візи – близько 97% – обробляються протягом двох днів, а процес обробки 2,5% заяв, які підлягають особливому розглядові через міркування безпеки, було пришвидшено, додала вона. «Для 2,5% заявників, чії анкети підлягають особливій перевірці з міркувань національної безпеки, ми пришвидшили процес розгляду, так що навіть ця невелика частина може розраховувати на швидку відповідь, – сказала Джекобс. – Рік тому розгляд заяви, при якому використовувалися «чутливі» технології, тривав у середньому 74 дні. На сьогодні середній термін обробки таких заяв становить 14 днів, і ми продовжуємо вдосконалювати цей процес».

Джекобс відзначила, що, за даними Американського інституту міжнародної освіти, в 2003–2004 навчальному році в американських коледжах та університетах навчалось понад 572 тисячі іноземних студентів. Серед них найбільше представників Індії і Китаю, і хоча кількість вступників-іноземців до американських коледжів знизилася, Сполучені Штати продовжують приймати більше студентів з-за кордону, ніж будь-яка інша країна.

«Ми дуже сподіваємось, що зможемо розвіяти міф про те, що Америка не рада іноземним студентам, – каже Джекобс. – Це просто неправда. Студенти від Маската до Мумбаї мають знати: якщо вони хочуть навчатися в США – наші двері відчинені». ■

ЩО ТАКЕ «КОНСУЛЬТАНТ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ»?

3 дозволу Східного Меморіального університету

Морган Мукваррам/коледж ЛеМойн-Оуен

1. Іноземний студент радиться з консультантом у Східному Меморіальному університеті у Вірджинії.

2. Історик Таджудін Гбадамосі з Нігерії провів рік у коледжі ЛеМойн-Оуен у Теннесі за програмою Фулбрайта. Цей історично негритянський коледж пишається тим, що всесвітньо відомий спеціаліст з історії і культури ісламу й мусульманської цивілізації поділився своїми знаннями зі студентами.

3. Студенти з Південної Кореї беруть участь в ознайомлювальних заходах для іноземних студентів в університеті Міссісіпі. У ході програми, розрахованої на цілий день, студенти знайомляться з університетським життям і записуються на курси, які вони мають проходити у першому семестрі.

Роберт Джордан, AP/WIDE

Національна асоціація діячів міжнародної освіти (колишня Національна асоціація у справах іноземних студентів) займається пропагандою міжнародної освіти. У книзі "The Profession of Foreign Student Advising" («Професія консультанта іноземних студентів»), опублікованій у 2000 році видавництвом "Intercultural Press", пояснюється роль такого фахівця.

Консультанти іноземних студентів працюють зі студентами й науковцями всього світу. Вони надають інформацію, програми і послуги, покликані зробити перебування студентів і вчених в Америці якомога продуктивнішим. Консультанти є проміжною ланкою між студентами й науковцями, з одного боку, та всіма іншими, з ким вони спілкуються, з іншого боку. Консультанти представляють інтереси студентів і відповідно їх консультиють.

Консультанти іноземних студентів працюють не лише з різноманітними групами, охопленими визначенням «іноземні студенти», але й з американськими студентами, викладачами, місцевим населенням, співробітниками американських та іноземних державних установ і з різноманітними агенціями, які фінансують перебування іноземних студентів і вчених у США. Вони допомагають налагодити і підтримувати конструктивні стосунки між іноземними студентами й науковцями та американцями, що їх приймають.

Консультанти іноземних студентів намагаються донести переваги міжнародного освітнього обміну до університетських адміністрацій, громадськості та людей у всьому світі. Вони допомагають людям з різних країн краще зрозуміти іноземців і при цьому стати толерантнішими і відкритішими у своїй свідомості громадянами взаємозалежного світу.

Детальнішу інформацію можна знайти на сайті <http://www.nafsa.org>.

БІБЛІОГРАФІЯ

Окремі публікації про вищу освіту в США

Державний департамент США. Бюро у справах освіти і культури. Серія брошур «Якщо ви хочете вчитися в Сполучених Штатах». Вашингтон, округ Колумбія: 2002–2003.

<http://www.educationusa.state.gov/pubs.htm>

Перші три брошури з цієї вичерпної серії наразі видані англійською, арабською, іспанською, китайською, російською та французькою мовами. Четверту видано англійською, китайською і російською мовами.

Брошура 1. Undergraduate Study («Базове чотирирічне навчання»);

Брошура 2. Graduate and Professional Study and Research («Аспірантура, професійне навчання і науково-дослідницька робота»);

Брошура 3. Short-Term Study, English Language Programs, Distance Education, and Accreditation («Короткотермінове навчання, програми англійської мови, дистанційне (заочне або з допомогою комп'ютера) навчання і акредитація»);

Брошура 4. Getting Ready to Go: Practical Information for Living and Studying in the United States («Підготовка до від'їзду. Практична інформація про життя і навчання в Сполучених Штатах»).

<http://www.educationusa.state.gov/life/pubs.htm>

Andrews, Linda Landis. How to Choose a College Major (Ендрюс Лінда Лендіс. Як обирати основну спеціалізацію в коледжі). New York; McGraw-Hill Companies, 2006.

Ashley, Dwayne and Williams, Juan. I'll find a Way or Make One: A Tribute to Historically Black Colleges and Universities (Ешлі Дуайн і Вільямс Хуан. Я знайду шлях або створю його. Данина історично «чорним» коледжам та університетам). New York: Harper Trade, 2004.

College Board. International Student Handbook 2006 (Рада коледжів. Міжнародний довідник для студентів, 2006). New York: The College Board, 2005.

College Board. Trends in College Pricing, 2005 (Рада коледжів. Тенденції цінової політики коледжів, 2005). New York: The College Board, 2005. http://www.collegeboard.com/proddownloads/press/cost05/trends_college_pricing_05.pdf

College Board. Trends in Students Aid, 2005 (Рада коледжів. Тенденції студентської допомоги, 2005). New York: The College Board, 2005. http://www.collegeboard.com/proddownloads/press/cost05/trends_aid_05.pdf

College Board. The College Board Book of Majors (Рада коледжів. Довідник Ради коледжів із головних спеціалізацій). New York: The College Board, 2004.

CSJET: Council On Standards for International Educational Travel. Advisory List of International Educational Travel and Exchange Programs (Рада з питань стандартів для міжнародних освітніх подорожей. Інформаційний список міжнародних освітніх подорожей та обмінних програм). Alexandria, VA: CSJET, 2005. <http://www.csiet.org/mc/page.do?sitePageId=748>

Denslow, Lanie, Tinkham, Mary and Willer, Patricia. U.S. Culture Series: Introduction to American Life (Денслоу Лен, Тінкем Мері і Віллер Патрісія. Серія «Культура США»: Вступ до американського життя). Washington, DC: NAFSA: Association of International Educators, 2004.

http://www.nafsa.org/publication.sec/international_students/u.s.culture_series

Forest, James J.F. and Altbach, Philip G., eds. The International Handbook of Higher Education (Під ред. Фореста Джеймса і Олтбаха Філіпа. Міжнародний довідник з питань вищої освіти). New York: Springer, 2005.

<http://www.higher-ed.org/handbook/TOC.pdf>

Forest, James J.F. and Kinser, Kevin. Higher Education in the United States: An Encyclopedia (Форест Джеймс і Кінсер Кевін. Вища освіта у Сполучених Штатах. Енциклопедія). New York: ABC-CLIO Publishers, 2002.

Gose, Ben et al. "Community Colleges: Special Issue" (Гоуз Бен та ін. «Громадські коледжі. Спеціальний випуск»). The Chronicle of Higher Education, vol. 52, no. 10, 28 October 2005, pp. B1–B44.

Green, Madeleine and Turlington, Barbara. A Brief Guide to U.S. Higher Education. (Грін Медлін і Тарлінгтон Барбара. Короткий довідник з питань вищої освіти у США) Washington, DC: American Council on Education, 2001. http://www.acenet.edu/bookstore/pdf/2001_brief_guide.pdf

Greene, Howard et al. The Public Ivies (Грін Говард та ін. Публічні університети "Ліги плюща"). New York: HarperTrade, 2001.

"Historically Black Colleges and Universities: Special Section" (Історично «чорні» коледжі й університети. Спеціальний розділ). Ebony, vol 60, no 11, September 2005, pp.73–130.

Independent Colleges and Universities: A National Profile (Незалежні коледжі й університети. Нарис). Washington, DC: National Association of Independent Colleges and Universities, 2004.

<http://www.naicu.edu/pubs/2004Hprofile.pdf>

У цій брошурі, надрукованій за підтримки Національної асоціації незалежних коледжів та університетів, Ради незалежних коледжів та Фонду незалежної вищої освіти, містяться факти, статистичні дані та біографії студентів і співробітників.

Institute of International Education. Funding for United States Study Series: Funding for U.S. Studies: A Scholarship Guide for Europeans (Інститут міжнародної освіти. Серія «Фінансування американських студій». Довідник з питань стипендій для європейців). New York: IIE, 2005.

<http://www.iiebooks.org/funforunstat.html>

Institute of International Education. Funding for United States Study Series: Funding for U.S. Studies: Graduate and Postgraduate Opportunities for Latin Americans (Інститут міжнародної освіти. Серія «Фінансування американських студій». Можливості вищої й післядипломної освіти для латиноамериканців). New York: IIE, 2004. <http://www.iiebooks.org/funforunstat.html>

[funforunstat.html](http://www.iiebooks.org/funforunstat.html)

Kalmar, George ed. Foreign Students' Guide to American Schools, Colleges and Universities (Під ред. Калмера Джорджа. Путівник по американських школах, коледжах та університетах для іноземних студентів). Santa Monica, CA: International Education Service, 2005.

<http://www.iesed.com/>

Lanier, Alison Raymond et al. Living in the U.S.A. 6th ed. (Ланьє Елісон Реймонд та ін. Життя у США. 6-е вид.) Yarmouth, ME: Intercultural Press, 2004.

Latimer, Jon, ed. Applying to Colleges and Universities in the United States 1998: A Handbook for International Students. (Під ред. Латімера Йона. Подання заяви на вступ у коледжі та університети у Сполучених Штатах, 1998. Довідник для іноземних студентів). Lawrenceville, NJ: Peterson's, 1997.

Lipka, Sara. "Fulbright Connects With the Muslim World" (Ліпка Сара. "Програма Фулбрайта творить контакти з мусульманським світом"). The Chronicle of Higher Education, vol. 53, no 11, 4 November 2005, pp. A47–A49.

Містить таблиці та три біографії фулбрайтівських стипендіатів цього року.

Open Doors: Statistics on International Student Mobility (Відкриті двері. Статистика переміщень іноземних студентів). New York: Institute of International Education, 2005. Відбіркові таблиці доступні в Інтернеті. Open Doors: Report on International Education Exchange (Відкриті двері. Звіт про міжнародні освітні обміни). <http://opendoors.iienetwork.org/>

Riley, Naomi Schaefer. God on the Quad: How Religious Colleges and the Missionary Generation Are Changing America (Рілі Наомі Шефер. Бог на плацу. Як релігійні коледжі та покоління місіонерів змінюють Америку). New York: St. Martin's Press, 2005.

Rothblatt, Sheldon. The Living Arts: Comparative and Historical Reflections on Liberal Education (Ротблатт Шелдон. Живе мистецтво. Порівняльні й історичні роздуми про ліберальну освіту). Washington, DC: Association of American Colleges and Universities, 2003.

Smithee, Michael; Greenblatt, Sidney L.; and Eland, Alisa. U.S. Culture Series: U.S. Classroom Culture (Сміті Майкл, Грінблатт Сідней і Еланд Аліса. Серія «Культура США». Навчальна культура США). Washington, DC: NAFSA: Association of International Educators, 2004.

http://www.nafsa.org/publication.sec/international_students/u.s.culture_series_1

Twelve facts That May Surprise You About American's Private Colleges and Universities (Дванадцять фактів щодо американських

приватних коледжів та університетів, які можуть вас здивувати). Washington, DC: National Association of Independent Colleges and Universities, 2003. <http://www.naicu.edu/pubs/NAICU12FactsNew.pdf>

U.S. Department of State. Bureau of International Information Programs. "Community Colleges in the United States" (Державний департамент США. Бюро міжнародних інформаційних програм. Електронний часопис «Громадські коледжі у Сполучених Штатах»). eJournal USA: U.S. Society & Values, vol 7, no. 1, June 2002, 26 pp. <http://usinfo.state.gov/journals/itsv/0602/ijse/ijse0602.htm>

U.S. Department of State. Bureau of International Information Programs. "See You in the U.S.A." (Державний департамент США. Бюро міжнародних інформаційних програм. Електронний часопис «До зустрічі у США»). eJournal USA: Foreign Policy Agenda, vol.10, no. 2, September 2005, 52 pp. <http://usinfo.state.gov/journals/itsv/0905/ijpe/gough.htm>

U.S. Department of State. Bureau of International Information Programs. "The United States in 2005: Who We Are Today" (Державний департамент США. Бюро міжнародних інформаційних програм. Електронний часопис «Сполучені Штати у 2005 році. Хто ми сьогодні»). eJournal USA: Society & Values, vol. 9, no. 2, December 2004, 48 pp. <http://usinfo.state.gov/journals/itsv/1204/ijse/ijse1204.htm>

Інші публікації про американську вищу освіту та навчання в США можна знайти на таких веб-сайтах, які базуються на брошурах серії "If You Want to Study in the United States" («Якщо ви хочете вчитися в Сполучених Штатах». – Вашингтон, округ Колумбія, 2002–2003):

- Навчання в аспірантурі: <http://www.educationusa.state.gov/graduate/biblio.htm>
- Життя в США: <http://www.educationusa.state.gov/life.htm>
- Можливості для вчених: <http://www.educationusa.state.gov/schoolars/biblio.htm>
- Інформація для тих, хто від'їжджає: <http://www.educationusa.state.gov/predeparture/biblio.htm>
- Спеціалізоване професійне навчання: <http://www.educationusa.state.gov/professional/biblio.htm>
- Короткотермінове навчання: <http://www.educationusa.state.gov/study/biblio.htm>
- Базове чотирирічне навчання: <http://www.educationusa.state.gov/undergrad/biblio.htm>

Державний департамент США не відповідає за зміст і наявність ресурсів інших агенцій та організацій, згаданих вище. Всі посилання на ресурси Інтернету подаються станом на листопад 2005 року.

ДЖЕРЕЛА В ІНТЕРНЕТІ

Вибрані веб-сайти, присвячені вищій освіті в США

Державний департамент США

Бюро у справах освіти і культури
«Освіта в США»

<http://www.educationusa.state.gov/>

Під заголовком «Ваш гід по системі вищої освіти США» веб-сайт «Освіта в США» надає «великий обсяг інформації і різноманітні послуги іноземним студентам на всіх етапах пошуку коледжу». Він являє собою глобальну мережу більше ніж із 450 інформаційно-консультаційних центрів (<http://www.educationusa.state.gov/centers.htm>) у 170 країнах. Ці центри «пропагують вищу освіту в США у всьому світі, надаючи точну, повну, об'єктивну й актуальну інформацію про можливості отримання освіти в США і поради, як краще використати ці можливості тим, хто відповідає певним вимогам». Окремі розділи сайту присвячені питанням акредитації і пошуку навчального закладу, візовій процедурі, фінансовій допомозі, стипендіям Фулбрайта, програмам Бюро у справах освіти й культури Державного департаменту.

Міжнародний тиждень освіти, 2005 рік

<http://iew.state.gov/>

Спільна ініціатива Державного департаменту США та Департаменту освіти США з метою заохочення міжнародної освіти й обміну.

Міжнародні інформаційні програми

Навчання в США

http://usinfo.state.gov/scv/life_and_culture/education/study_in_the_us.html

Бюро консульських справ: візи

http://travel.state.gov/visa_1750.html

Навчання в США: візи

<http://www.unitedstatesvisas.gov/studying.html>

Департамент освіти США

USNEI: Американська мережа інформації про освіту

<http://www.ed.gov/about/offices/list/jus/international/usnei/edlite-index.html>

Один із основних ресурсів про американську систему освіти, створений для інформування іноземних студентів, які приїждять до США за обміном.

Допомога студентам на федеральному рівні: іноземні студенти

<http://studentaid.ed.gov/PORTALSWebApp/students/english/intl.jsp>

IPEDS: можливості навчання в коледжах

<http://nces.ed.gov/ipeds/cool/index.asp>

Бюро з питань вищої професійно-технічної освіти

База даних про акредитовані навчальні заклади

<http://ope.ed.gov/accreditation/>

Служба США з питань громадянства й імміграції

Як стати студентом вищого навчального закладу США?

<http://uscis.gov/graphics/howdoi/academic.htm>

Радіостанція «Голос Америки»

Глобальний форум коледжів Америки

http://www.voanews.com/english/AmericanLife/global_college_forum.cfm

Цей щотижневий радіоогляд розповідає про іноземних студентів, які навчаються в різних американських коледжах та університетах.

Білий дім

Ініціатива «Високі показники в навчанні серед латиноамериканців»

<http://www.yic.gov/>

Ініціатива «Традиційно негритянські коледжі й університети»

<http://www.ed.gov/about/inits/list/whhbcu/edlite-index.html>

Ініціатива «Коледжі й університети для американських індіанців»

<http://www.ed.gov/about/inits/list/whtc/edlite-index.html>

Інші ресурси

Американська асоціація місцевих коледжів
<http://www.aacc.nche.edu/>

Американська рада з освіти
<http://www.acenet.edu//AM/Template.cfm?Section=Home>
Американська рада з освіти, яка є головним координаційним органом усіх вищих навчальних закладів країни, а також підтримує коло міжнародних ініціатив:
<http://www.acenet.edu/AM/Template.cfm?Section=International>.

Консорціум вищої освіти для американських індіанців
<http://www.aihec.org/>

AMIDEAST, Американсько-близькосхідна освітня і тренінгова служба
<http://www.amideast.org/>

Асоціація американських коледжів та університетів
<http://www.aacu-edu.org/>

Кампус-компакт
<http://www.compact.org>
Загальнонаціональна коаліція ректорів коледжів та університетів, «які прагнуть розвивати й заохочувати громадську діяльність, активну громадянську позицію і навчання, що містить елементи громадської праці».

Рада з акредитації у вищій освіті
<http://www.chea.org/>
База даних з акредитованих навчальних закладів і програм
<http://www.chea.org/search/default.asp>

Хроніки вищої освіти
<http://chronicle.com/>
Потрібна підписка; у вільному доступі є лише обмежена кількість матеріалів
<http://chronicle.com/free/>

Рада коледжів
<http://www.collegeboard.com/splash/>

Місцеві коледжі США
<http://www.cc-usa.org/>

Рада незалежних коледжів
<http://www.cic.org/>

Рада з міжнародного освітнього обміну (CIEE)
<http://www.ciee.org/>

eduPASS!
<http://www.edupass.org/>

Портал ресурсів про вищу освіту
<http://www.higher-ed.org/>

Латиноамериканська асоціація коледжів та університетів
<http://www.hacu.net/>

Інститут міжнародної освіти
<http://www.iae.org/>

NAFEO: Національна асоціація за рівні можливості у вищій освіті
<http://www.nafeo.org/about.htm>

NAFSA: Міжнародна асоціація педагогів
<http://www.nafsa.org/>

Національна асоціація університетів штатів і спеціалізованих коледжів
<http://www.nasulgc.org/>

Техаський університет в Остині
Вища освіта в США в Інтернеті
<http://www.utexas.edu/world/univ/>

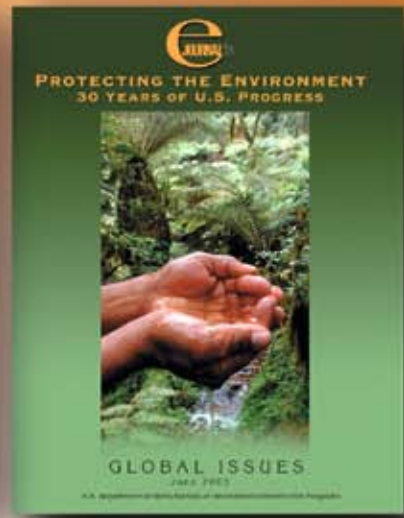
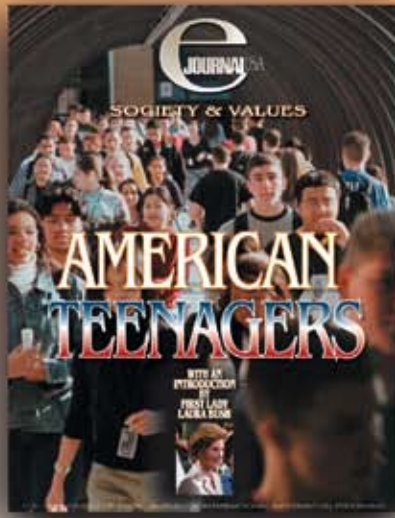
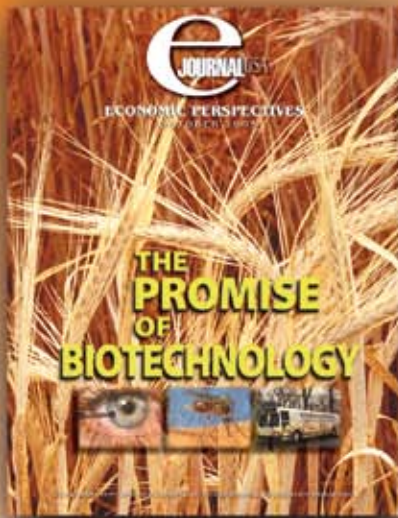

Стів Гербер, AP/WIDE

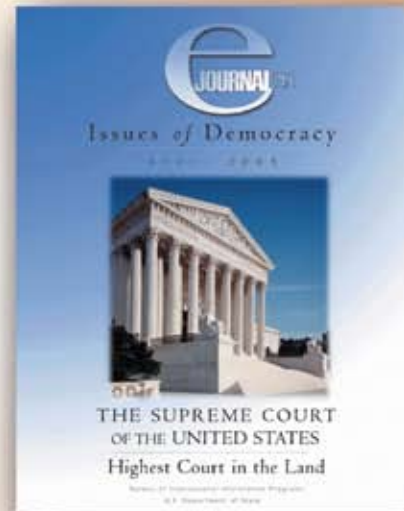
Спортивні події коледжу збирають натовпи людей, як можна це побачити на стадіоні Політехнічного інституту Вірджинії й університету штату.

Посилання на веб-сайти американських університетів, місцевих коледжів, довідників по коледжах та на регіональні акредитовані агенції.

Державний департамент США не відповідає за зміст і наявність ресурсів інших агенцій та організацій, згаданих вище. Усі посилання на ресурси Інтернету подано станом на листопад 2005 року.

**A
MONTHLY
JOURNAL
OFFERED IN
MULTIPLE
LANGUAGES**

**REVIEW THE FULL LISTING OF TITLES AT
<http://usinfo.state.gov/journals/journals.htm>**